

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczá-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 > — >

Negyedévre . . . 1 > 50 >

Egy hónapra . . . 60 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 > — >

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra . . . 80 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 > — >

Negyedévre . . . 2 > 50 >

Egy hónapra . . . 1 > — >

Egyes szám ára 4 kr

Pünkösöd.

(—a.) Régi igazság, melyet már az ókor pogány bölcsői ismertek és hangsúlyoztak, hogy az ember társas lény, ens sociale. Ugy alkotta a Teremtő az embert, hogy társadalom nélkül élni sem tud. Akadtak már lelketlen emberek, kik a lelkes emberrel, akár csak a házi nyulakkal, próbát tettek. És a kísérletnek szármalmas vége lett. Akiket csecsemő korukban tettek ki a vadonba, elpusztultak. A nagyobbak közül néhány megmaradt ugyan, de a teremtés büszke koronájából a »tudományos experimentálás« által nyomorult lény lett, ki beszélni sem tudott, — homo alalus. Az isteni gondviselés végzését meghiusítani nem lehet.

És mert az ember társaslény, célját, rendeltetését csak a társadalomban érheti el. Éppen azért a társadalomnak olyan nak kell lennie, hogy az az embert rendeltetése, végcélja elérésében segítse. »Ha a polgárok és családok polgári társadalommá egyesülvén, segély helyett sérelmeket, a jog oltalma helyett ennek csorbítását nyernék az állam részéről, akkor a társadalom inkább utálandó volna, mint óhajtottó«; — mondja a bölcs szociális pápa, XIII. Leó.

Csak egy ut adatott az embernek elérni életének célját, rendeltetését: az, amelyet Krisztus nyilatkoztatott ki és amely kinyilatkoztatott igazság megőrzésére és terjesztésére egyházát alkotta.

Ezen uttól, ezen igazságtól eltérni sem az egyénre, sem a társadalomra nem lehet közönyös dolog; mert ezen igazságból logikai következetességgel folynak az eszmék, ideák és a jogi alapelvek, melyeken a társadalom és ezzel a népek jóléte nyugszik.

A felületes szemlélő, — pedig az embereknek hasonlíthatatlanul nagyobb csoportja ebbe az osztályba tartozik, a felületes szemlélő ezt az alap igazságot, ezt a vezérlő eszmét, mely ugy egyesek tetteinek, mint a világtörténeli események-

nek rugóját képezi, nem veszi észre, mert figyelmét csak a külsőségekre irányítja. Mint a történetíró, aki csak a csatákat, hódításokat, uralkodók, hadvezérek és államférfiak fényes tetteit, kutatja, e téren nagy tökéletességre viheti, — de a történelem szelleme ismeretlen lesz előtte. Nagy különbség van a krónikás és az oknyomozó történetíró között.

Aki a világtörténeli eseményeket oknyomozó kézzel bonczolgatja, az megtalálja ott azt a kettős szellemet, mely az egyévi cselekedetek és a világtörténeli események mélyén rejlik, mely azoknak mozgatója, éltető lelke. Isten lelke az egyik, mely a világ teremtésekor a vizek felett lebegett vala, mely Pünkösöd napján kiáradott az apostolokra és az egybegyűlt tanítványokra, mely azóta az egyházat élteti, kormányozza, — — — a tagadás, hazugság, irigység, engedtlenség és lázadás szelleme a másik, mely előbb az angyalok egy részét tette boldogtalanná, azóta pedig, megirigylvén az emberek boldogságát, ezek megrontására törekszik.

Régen tart ez a küzdelem, nem mostanában kezdődött. És nincs egy talpalatnyi hely a földkerekségen, mely ment lenne ettől. Minél vénebb lesz a világ, annál hevesebb lesz a harc. Hogy a győzelem melyik részen lesz? — az nem lehet kérdés tárgya. Isten hatalma előtt minden csak por és fereg. Országok és fejedelmek, hadvezérek és államférfiak, — mint a ma született csecsemő.

Hogy ebben az óriási küzdelemben minél kevesebb ember vesszen el: azért alapította az Isten fia Pünkösöd napján az egyházat. Az eszmét, az ideát csak kevesen veszik észre, — testet öltött tehát, hogy mindenki megláthassa azt.

Meg is látták rögtön. Az egyház születése napján ötezer ember született újra a keresztségben. És amint ezek átalakultak a keresztség hatása alatt, ugy alakította át a keresztség az egész világot.

Összedőltek a pogányok bálványai, melyeknek tiszteletére patakonként folyt

az emberáldozatok vére, melyeknek templomai a leggyalázatosabb erkölcstelenség undok tanyái voltak.

Az egyház leszedte a rabszolgák lábairól a bilincseket; felemelte a nőt nyomorából, alacsony helyzetéből. Megédesítette az emberiség könnyeit, elvette vagy könnyebbitette keresztjét, megorvosolta sebeit.

Az egyház volt az a hatalom, mely megfékezte a barbárok vad vérontásait és megszelídítette azok szokásait; kiszáritotta az iszapos posványokat, utat vajt a sivatagok és rengeteg erdőségek sötét vadonjain; megtanította a népeket a föld barázdáiban kincseket, a tudomány és művészet csarnokaiban élvezeteket keresni.

Kibékítette az embert az emberrel, a családot a családdal, a népeket a népekkel. A világot felvilágosította, megjavította, megnemesítette. És ami jóval a társadalom bir, az az egyház ültetése.

Nincs olyan elfogult liberális ember, ki az egyháznak érdemeit és magasztos hivatását el ne ismerné. Különösen ilyenkor, egy-egy sátoros ünnepen vezércikkben foglalkoznak vele a legliberálisabb lapok is. Magasztalják mennyit tehet és tesz az egyház a szenvedő emberiség vigasztalására, bajainak enyhítésére. De — ne avatkozzék a politikába, mert ez az ő magasztos hivatásának bénítása, sőt lealacsonyítása lenne.

Ha csak a jótékonyosság és az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlása lenne az egyház feladata, — ezért felesleges lett volna meghalni az Isten Fiának és egyházat alapítani. Elég lett volna egy nagy jótékonyági vagy szamaritánus egyesületet alkotni.

Egyik főfeladata az egyháznak éppen az, (amit ugy szeretnének egyesek elvitatni tőle), hogy segítse a társadalmat, az államot felépíteni és megmaradni az *igazságosság alapján*. Hogy az az állam valóban olyan legyen, amilyennek természetsszerűleg lennie kell, hogy igazi célját a *köz- és magánjólét előmozdítását elérhesse*.

Hol van ma társadalmunkban az igazságosság? Hol a közjólét, hol a magánjólét? Segíti-e ez a mi vénhedt társadalmunk az egyént, vagy a családot céljának elérésében? Nem inkább akadályokat gördít-e annak útjába?

Megingott az alap, melyen társadalmunk épült. Ha nem sietünk mindnyájan az épület támogatására összedül csakhamar az egész. Javitgatások, reparálások nem képesek már többé megmenteni, mert meg van rendülve az alap. Új életet kell önteni a társadalom minden rétegébe. Mindnyájunknak hozzá kell látni a nagy feladathoz: *a társadalom keresztény szellemű rekonstrukciójához*. Egyesek és társulatok, kiki tehetsége és hivatása szerint a maga munkakörében és hatáskörében.

És akkor, amint a Pünkösdi napján kiadott Szent-Lélek elsöpörte a pogányságot és ujjaalkotta az ó-világot, — úgy elfogja söpörni ezt az új pogányságot is.

»Emitte Spiritum tuum et creabuntur;
Et renovabis faciem terrae.»

»Áraszd reánk Szentlekedet és ujjászű-
[letünk;

És megújul a föld színe.»

(103. Zsoltár 30. vers.)

Alaptalan denuncziáció.

A »Pester Lloyd« denuncziációja alapján valamennyi liberális lap, köztük a két nagyvárosi is közölte azt a koholmányt, mintha az országos néppárt központi irodája körlevelét »egyházi ügyekben portómentes«-ként küldte volna szét.

Erre Molnár János, a néppárt országos központi irodájának igazgatója nyilatkozatot adott ki, melyben kijelenti, hogy a vádból egyetlen szó sem igaz, mert az iroda semmiféle postaküldeményt nem ad fel portómentesen s nem használja levelezésén az »egyházi ügyben« megjelölését. Alaptalan ráfogás tehát az egész híresztelés s a néppárti iroda főnöke követeli is, hogy bizonyítsa a Pester Lloyd ezt a ráfogást.

Az állami anyakönyvvezető kerületek szervezése.

A belügyminiszteriumban Perczel Dezső belügyminiszter elnöke alatt az állami anyakönyvvezető kerületek szervezése tárgyában pénteken délelőtt ánkett volt.

Az értekezleten résztvettek a bel- és igazságügyminiszterium küldöttei s a főváros részéről Ráth Károly főpolgármester, Kamermayer, Gerlőczy és Márkus polgármesterek s Hermann Béla és Hamvai Sándor előljárók. A miniszter meghallgatta az ánkett tagjainak véleményét kijelentve, hogy ennek figyelembe vételével fogja a határozatát meghozni.

Lapszemle.

Budapest, 1895. június 1.

A »Magyar Állam« A királysértők cím alatt az esküdtszék ez évi verdiktjeiről vezércikkkel s a felsorolt esetekből arra a meggyőződésre jut, hogy az esküdtszék, a melynek tagjait a kormány csupa beamterekből és izraelitákból válogatta össze, mindenkit felment, a ki nem ultramontán és mindenkit elítél, a ki katolikus hitének védelmében ragadott tollat.

A »Hazánk« panaszkodik a magyar parlament ellen, mely a legfontosabb mezőgazdasági és szociális kérdések megoldását napról-napra halogatja s hivatkozik Angliára, hol e kérdéseket épen most tárgyalják az alsóházban.

A »Magyarország« Ismét katonai követelések cím alatt a közös hadügyminiszter négy és fél milliós több követelésével foglalkozik s kimutatja, hogy a militarizmusra hozott áldozataink nyomában semmi áldás sem kél. Mert míg a német, a francia hadsereg az ő felszerelésével sokat megtérít a hazai iparosnak, addig mi ezzel is idegent szolgálunk, s magunkat károsítjuk. Óhajtja, hogy a militarizmusról elterjedt nézetek tisztuljanak, mert immár ki van merítve minden forrás, honnan ez a nemzetközi csapás a népektől szívta erejét.

A Nemzeti Ujság a bécsi lázas izgatottságról ír. Okot a zürzavarra, valamint készülőkormány- és parlamenti pártváltságra, az antiszemita agitációk elharapódzása s a vele járó kicsapongások adtak. Ezen mozgalmat is, mint mindenütt Ausztriában, a hivatalos világ tervszerűen növesztette nagygyá. A mozgalom most kárt fog okozni azoknak, kik azt fel akarták használni.

Az »Egyetértés« »Fokozódó hadügyi kiadások« cím alatt kikérel a hadügyi budgetnek évről évre oly óriási összegekkel való emelése ellen, mikor annyi minden más fontosabb kérdés vár még megoldásra és állami segítségre.

A Magyar Hirlap »A Bolgár Bismarck« cím alatt Sztambulov bolgár miniszterelnök politikáját bírálgatja; ezéltudatos, energikus politikusként nevezi, kinek volt ereje és erélye, hogy ellent tudott állani az orosz áramlatnak, sőt le is győzte azt és Bulgáriát a mi monarchiánk sugárkörébe tudta terelni tartós időkre.

A Nemzet a bécsi antiszemita ellen keli s azt mondja, hogy reméli, miszerint az új választásoknál észretérnek a községi választók s visszahelyezik most katilinárius elemektől bitorolt vezetői méltóságukba a maguk régi, kipróbált becsületű és bölcsességű szabadelvű férfiakat.

A Budapesti Hirlap a szerb és bolgár ügyekről ír, különösen pedig Sztambulov személyével foglalkozik.

A Pesti Hirlap »Kormánybuktatások« címmel a függetlenségi és 48-as párt azon részéről ír, a kik az egyházpolitikai törvényekért való küzdelemben a klerikális és a felekezeti néppárttal szövöttek, s persze ezeket elítéli, s a kormányhoz szegődött részt dicséri.

A Pesti Napló »Wlassics reformjai« cím alatt különösen a közoktatásügyi tanácsot részletesen elemelve dicséri.

Katholikus mozgalmak.

Katholikus körök.

A veszprémi katolikus kör a belügyminiszteriumtól megerősítve leérkezett alapszabályai alapján május közepén tartotta meg választó közgyűlését. A közgyűlést ünnepélyes »Veni Sancte« előzte meg. Az istenitisztele után a kör tagjai a gimnázium rajztermében gyűltek össze. A megjelenteket Perényi Antal üdvözölte s a végrehajtó bizottság nevében megköszönte az eddigi bizalmat, s az erre ruházott jogokat már most a közgyűlésnek visszaadja. Együttal leszámol a végrehajtó bizottság eddigi működéséről. Az idevonatkozó jegyzőkönyv felolvasása után a közgyűlés a végrehajtó bizottságnak fáradozásaiért köszönetet szavaz.

Erre következett a választás. A kör elnökének egyhangulag s nagy lelkesedéssel V o g-

Pünkösdi piros rózsa.

— Rajz. —

Irtá: Kritsa Klára.

Gyönyörű szép tavaszi reggel van. A Szentlélek eljövételének ünnepén a természet is ünnepleni látszik: teljes színpompájában tárulván a szemlélő elé. Az azurkék égbolton egy parányi felhő sem látható; — a nap arany sugarai itt-ott átszűrődnek a zöldelő fák ágain, vagy mosolyogva csókdossák a virágok kelyheit, melyeknek édes, mámorító illata szétárad az enyhe léghen; — a kedves kis madárkák — a tavasz ez örökös dalnokai — vidáman röpködnek az ágakon, dics-hymnust zengvén a mindenség örök Alkotójának.

Oh mosolygó szép tavasz, oh boldog rózsás ifjúkor! ...

Minden oly derült, minden oly vidám, csak a szegény Piroska arca szomorú, csak az ő szívébe költözött be a sötét búbanat.

Ott ül a kis kerti padon elborult arcuzal, mint midőn szép tavaszi nap után a derült égboltra ráborulnak a komor fellegek.

Gyönyörű kék szemeknek bánatos tekintete oda téved egy szép pünkösdi rózsabokorra s annak apró, piros félig kinyitl bíbóin pihen hosszasan.

Ilyen apró, piros pünkösdi rózsákból fonott koszorút vittek magukkal a falubeli székegy leánykák akkor, midőn szülőihez mentek azon kérelemmel, hogy engednék el őt pünkösdi királynőnek.

Az engedély megadatván, édes anyja fel-

öltöztette őt rózsaszín ruhába s a kis leánykák megkoszorúzták szöke fejét.

Atyja megcsipkedte arcját s oly szeretetteljes, jóságos mosolylyal tekintett reá, mintha gyönyörködött volna látásában.

Aztán így felöltöztetve, meghordozták őt a falu utczáin s midőn megszólalt a toronyban a versenyére hívó harangszó, bementek a templomba s leültek elől a leánykák padjára.

Piroska érezte, hogy a szemek rajta függnek, hallotta amint hátul suttozták:

— Mily szép, mily kedves ez kis a rózsakirálynő.

És ő boldog volt, oly boldog, amilyen egy tíz éves gyermek lehet, kit a falubeli leánykák ünnepelnek, mint a szeretve tisztelt földesúr egyetlen gyermekét, akit othon kényelem és jólét környez s aki szülőinek szemefénye.

Midőn a vécsernyének vége volt, haza kísérték őt a leánykák, megköszönve szülőinek a szép szívességet, hogy nem vetették meg az ők kérelmüket és elengedték Piroskát pünkösdi királynőnek.

Othon terített asztal várta őket. Nagy lakomát csaptak. Aztán amint megkondult az estharangszó, bucsút vettek a leánykák és eltávoztak.

Oh mily ártatlan vidám nap volt ez!

Akkor az ő szívében csak öröm lakozott. Szerette a pünkösdi piros rózsának színét és illatát, de arra nem gondolt, hogy azoknak tövisei meg is sebezhetik.

És mily rövid vala az ő boldogsága, mily hamar beköltözött szívébe a bánat.

Azután a vidám boldog nap után egy évre

kiterítve feküdt a gyászravatalon az ő drága édes anyja és ő nagy fájdalommal szívében, zokogva tett egy pünkösdi piros rózsákból fonott koszorút a feledhetlen kedves halottnak koporsójára.

Bármennyire fájt is szíve az édes anyáért, de gyermekfővel még sem bírta felfogni akkor, hogy mit vesztett ő s hogy mily nehéz árvának lenni.

Hisz akkor ő még nem is volt teljesen árva. Hanem azután, hogy őt évet zárdában töltött, azután elvesztette szeretett édes atyját is — és abban a korban, midőn legnagyobb szüksége lett volna a szülők védelmére, akkor lett belőle teljesen árva.

Atyja temetése utáni napon, amint ott ült szobájában, tompa fájdalomba mélyedve, hozzá lépett egy nőrkona s így szólt:

— Készülj Piroska, mert magammal viszlek! Ezután nálam fogsz lakni, az én leányom leendesz.

Ő megrázkódott. Bár két testvérnek voltak gyermekei, nem tudta szeretni nénjét a kaczer szép özvegy asszonyt. Ugy fázott lelke közelében. S most hozzá menjen lakni?! Nem, nem!

— Köszönöm szívességedet Olga! — így felelt ő — de nem megyek veled! Itt maradok Zsuzsival, az én hü dajkámmal. Nem hagyom el e kedves helyet, atyám ősi hajlékát.

— Gyermekek! — mondá Olga — hát azt akarod, hogy egy eseléd gardirozzon téged, ha valahol megjelenesz? De különben sem maradhatsz itt kedvesem, mert két-három nap mulva az ősi hajlék udvarán megütik a dobot és elárvereznek mindent, hogy a hitelezőket kielé-

ranics Antal apátkanonokot választották meg, ki rendkívül hatásos beszéddel foglalta el elnöki székét.

A megnyitó elnöki beszéd után, melyet a közgyűlés kitörő lelkesedéssel fogadott, felszólította elnök a közgyűlést, hogy válassza meg a többi tisztviselőket.

A közgyűlés egyhangulag a következőképp választá meg a kör tisztikarát: alelnök: Perényi Antal, jegyző: Németh János papnev. aligazgató, aljegyző: Farkas Antal, pénztárnok: Takács József gymn. igazgató, ügyész: dr. Kószeghy József, háznagy: Györgyi Lajos, könyvtárnok: Szanyi István. Majd megválasztotta a közgyűlés a választmányt is, mely áll 24 rendes és 6 póttagból.

A választás után az alelnök indítványozza a közgyűlésnek, hogy az alapszabályokba változást eszközöljön, a mennyiben a körnek két elnöke legyen: egy egyházi és egy világi és két alelnöke: egy egyházi és egy világi. Ezt a választást szükségessé teszi a kör tagjainak nagy száma; éppen azért szükséges lesz a választmány rendes tagjainak számát is 30-ra felemelni. A közgyűlés az alelnök ezen előterjesztését magáévá tette. Majd az alelnök felszólította a közgyűlést, hogy ezen az első gyűlésen, midőn már mint alapszabályokkal megerősített kör működik, költségek is adjon hálájának kifejezést azok iránt, kik a kör előmozdítását különösen szívükön viselték. Ajánlja, hogy a közgyűlés fejezze ki jegyzőkönyvileg legmélyebb háláját a megválasztott püspök, a kör magas védnöke, és a káptalan iránt, mint a kör legnagyobb jótévedő iránt; továbbá Tallián Lázár cz. püspök. Kemenes Ferencz pápai praelatus, Vogronics Antal apátkanonok, Szalay Mihály és Rédey Gyula kanonokok iránt, kik bőkezű adományaikkal megörökítették nevüket a kör történetében. A közgyűlés zúgó helyesléssel, kitörő lelkesedéssel fogadta el az alelnök indítványát. Végül felhatalmazást kért a közgyűléstől a kör helyiségeinek bérbé vevésére, valamint a szükségesek beszerzésére.

Ezek után az elnök még egyszer buzdította a kör tagjait, a közgyűlést bezárta.

A kószegi kath. polgári kör legutóbb tartotta meg a tagok tömeges megjelenésével első közgyűlését. A közgyűlés lefolyása a következő volt.

A közgyűlést Major János prépost-plébános ideiglenes elnök bevezető értekezéssel nyitotta meg, melynek tárgyát a kath. körök célja, tekintettel az ellene felhozni szokott gyanúsításokra, képezte.

A nagy tetszéssel fogadott értekezés után, az ideiglenes elnök beszámolt a végrehajtó bi-

zottság eddigi működéséről. A közgyűlés a szervező bizottságnak elismerését fejezi ki.

A tárgysorozat utolsó pontja a választás volt. Megválasztottak: egyházi elnök: Major János, világi elnök: dr. Dreiszker József, alelnök: Lauringer János, jegyző: August János, pénztárnok: Schlapfer Pál, háznagy: Molnár Béla; azonfelül 10 választmányi tag.

A csácazi kath. kör május hó végén illusztris vendégek, a vidéki kath. körök képviselői, a vidéki papság és mindenünne összesereglett nép óriási részvéte mellett, ünnepélyes megnyitóját.

A vendégeket Tardy Ignác prépost fogadta házában. Innen harangzúgás között a templomba mentek, hol a prépost alkalomszerű beszédet tartott. Azután a kör helyiségeibe vonultak, mely alig volt képes befogadni a jelen voltakat úgy, hogy igen sokan csak az utcáról lehettek részesei az ünnepélynek.

Bevezetésül Pásdy Ignác vallásos és hazafias beszédet mondott s azután következett a tisztviselők megválasztása. Elnöknek egyhangulag: Tardy Ignác prépost plébános, tiszt. elnöknek: Zmeskál Zoltán, alelnöknek: Menkina János, t. alelnöknek: Moravszky Rezső földkirtokos, ügyésznek dr. Kubicza János zsolnai ügyvéd, jegyzőnek: Benyács István stb. választották meg. Erre Zmeskál Zoltán remek és lelkes beszédet mondott a kath. körök czéljáról, mely beszéd a már különben is nagy lelkesedést a szent ügy iránt a legfelsőbb fokig emelte. Utána Benyács István a liberális katolikusokról olvasott fel dolgozatot, majd Moravszky Rezső földbirtokos beszélt.

A kör üdvözlő táviratot intézett: Bende Imre püspök, Zichy Nándor gróf és Esterházy Miklós Móríc gróf urakhoz.

Nagy éljenzést szült a püspök ur válasza, mely így hangzik:

»Kath. kör elnökének, Csáca (Trencsénm.) A csácazi kath. kör kegyeletes üdvözlését köszönettel fogadva, vallásos és hazafias irányban kifejtendő működésükre Isten áldását kérem. Bende Imre, nyitrai püspök.«

A lélekemelő lelkes ünnepélyt este a prépost vendégszerető házában bankett fejezte be mely alkalommal kitűnő tosztok mondatok, s különös ovációkban részesült Molnár Antal, a központi néppárti iroda igazgatója.

A csantavéri kath. kör szintén május hó végén tartotta meg új helyiségének, mely a népes magyar község legszebb helyén van, ünnepélyes felszentelését.

Délelőtt a nagymise után a kör valameny-

nyi tagja a templom előtt nemzeti zászló körül csoportosulva, impozáns menetben kísérté Varga István s. lelkészt a kör helyiségéhez, ki azután a kör szobáit és zászlaját beszentelte.

Délután a kör tagjai nagy tekeversenyt rendeztek, a melyet vacsora követett, a melyen többen felszáznál vettek részt. A vacsora alatt felköszöntőket mondtak, Császka György érsekre a kör fővédnökére gr. Zichy Nándor és gr. Esterházy M. Móríc grófokra, mint Magyarországon a katolicizmus lángelkű vezéreire s Mamuzsich Mátyás szabadkai prépostra.

A kör tagjai az ünnepély alkalmából üdvözlő táviratokat küldtek Császka György érsekhez, Zichy Nándor grófnak, és Mamuzsich Mátyás szabadkai prépostplébánoshoz. Császka György és Mamuzsich a táviratokra rögtön válaszoltak is. Császka György kalocsai érsek távirata így hangzik: »A katolikus kör fiui hódolatát köszönettel vettem és a kör összes tagjainak főpásztori áldását küldöm.«

A szatmári kath. kaszinó legutóbbi közgyűlésén gróf Zichy Nándort és gróf Esterházy Miklós Mórícot nagy lelkesedéssel egyhangulag a kaszinó disztagjaivá választotta.

A kaszinó elnöke Irsik Ferencz prelátus-kanonok szép levél kíséretében megküldte a nevezetteknek a diszoklevelet, a kik erre a kaszinóhoz köszönő leveleket intéztek.

A belügyminiszterium legújabbán a somogy-kéthelyi kath. kör, a tenkei kath. kör, valamint a szájki kath. olvasóegylet alapszabályait jóváhagyta, illetőleg a kellő bemutatási záradékkal ellátta.

A mi gyermekeink.

Egy szép tavaszi napon vágyam támad szemlét tartani Nagyvárad jövő reményei felett. Bizonyára a szabadban találom őket, — gondolám — s kísérelök a Réday-kertbe. Gyermekeket biz, ott nem találtam, sietek a városligetbe, gyermek ott sincs; bekerülök a Széchenyi-térre s ott már találtam néhány álmos gyermekcsoportot kalandvagyó dajkák s bonnok társaságában. Az egyik éppen embertelenül megrázta a gondviselésére bízott gyermeket, a miért egy szeladonnal való szórakozásában megzavarta.

A jelenet megbotránkoztatott s tovább üzött, ki a mi új korzónkra, a Körös-partra.

githessék. Még az anyai részt sem öröklöd, mint-hogy anyád évekkal ezelőtt kezességet vállalt volt atyád mellett. Szegény nagybátyámat a bánat ölte meg, mert oly vállalatokba bocsátkozott, melyek a tönk szélére juttatták... De úgy látszik, neked erről tudomásod nem volt. Lásd én csupa részvétekből és rokoni jóindulatból akarlak magammal vinni.

Tehát még születése helyétől is, ahol boldog gyermekéveit töltötte, meg kelle válnia örökre.

Oh mily árvává, mily koldussá lett egyszerre!

Szívét a fájdalom vasmarokkal szorította össze. Nem is figyelt arra, miként csomagoltatá be Olga az ő holmijait, csak akkor tért magához mély fájdalomából, midőn a jó Zsuzsi feladá utifelöltőjét és kalapját s levezte őt a kocsiig; itt megcsókolá kezét és sirva mondá:

— Menjen kisasszony! a nagyságos asszonynál bizonyára jó dolga lesz.

A többi cselédek is mind sirva csókolgattak kezét neki s olyan lelkükből mondták:

— Segélyje meg az árvák Istene, drága jó kisasszony!

És rajta erőt vett újra a fájdalom; nem is tudja miként ült fel a kocsi s miként ért be unokánjével a városba.

Oh mily sivár, mily szomorú éveket töltött el rokona házában!

Hej, mert nehéz sorsa van a szegény árvának! Keserű a kegyelemkenyér annak, aki egykor jólétet élvezett s a ki a balsors folytán reá van kényszerítve, hogy olyantól fogadja el ezt, ki mindig érezteti, hogy az ő jóvoltából él.

Tudta ő, hogy Olga nem részvét — és szeretetből vette őt házához, hanem csak azért, hogy a világ magasztalja nagylelkűségéért. Jól ismerte ő unokanővére lelkületét. Tudta, hogy az ilyen hiú, kacér nők csak önmagukat szeretik. Hisz ezt az is bizonyítja, hogy a míg Olga vígan tölté napjait udvarlói körében, addig neki ott kellett ülnie egyedül a számára kijelölt félreeső kis szobácskában.

Egy délelőtt Olga eltávozott hazulról, ő pedig kézimunkával foglalkozva ült a kis szobában. Egyszer csak jelent a szobaleány, hogy vendégek jöttek, még pedig a kisasszonyhoz, mert, hogy tudokra adá, miszerint nincs honn a nagyságos asszony, azt felelték, hogy ők a kisasszonyhoz jöttek s most a salonba várakoznak.

Vajjon Olga nem veszi-e rossz néven, hogy ő, a kegyelemkenyéren tartott árva, merészel házában vendégeket fogadni?

Ily gondolatok közt szedé rendbe öltözékét s dobogó szívvvel ment a salonba, fogadni a vendégeket.

Két férfit talált ott, akik elébe jöttek s bemutatva magukat, kezét csókolgattak neki. Ő érte, hogy elpirult az arca. Nagy zavarral mondá, hogy foglaljanak helyet s maga is leült.

— Bocsáson meg nagyság, hogy megzavartuk csendes magányában, de meg akartunk győződni arról, hogy kegyed valóban embergyűlölő-e, szolt az egyik.

A másik meg így beszélt:

Ha kedves nénikéjéhez kérdést intéztünk az iránt, hogy miként van az, hogy mi akárhányszor itt vagyunk, egyszer sem láthatjuk nagy-

sádat, azt felelte: azért mert az én kis hugom embergyűlölő; különösen a férfiak társaságát ki nem állhatja.

És mi most megtudva, hogy ő nagysága eltávozott hazulról, ide jöttünk, hogy színről-színre láthassuk az embergyűlölő kis leányt, mondá az a melyik előbb szólott, egy magas deli termetű, barna férfiú, aki ragyogó sötét szeméit mély bensőséggel függeszté reá.

Erre Piroska is mondott valamit, de már arra nem emlékszik, hogy mit; azt sem tudja, hogy miként folyt tovább a társalgás, csak azt tudja, hogy azoknak a mély tűző sötét szemeknek sugarai oly melegen tapadtak arczára, hogy egészen áthévílt.

Azután midőn Béla a csodásan fénylő szemeknek tulajdonosa búcsúzva ajkaihoz vont a kezét, ő érzé, hogy e szemek sugarai szíve mélyéig hatottak s miként a fészlő rózsza, mely a nap melegének érintésére széttárja kelyhét, az ő szíve is megnyílt egy eddig ismeretlen, boldogító fájdalom érzésére.

És sivatag életének viruló oáza lett az a férfi, kinél lelke, miként a fáradt vándor, megpihenhetett.

Azán ébren és alva csak róla álmodott. Lelke úgy vágyott utána, szíve úgy fájt érte, de nem látta őt sokáig.

Egy szép tavaszi délutánon, amint a virágokat öntözte a kertben, háta mögött egy kellemesen csengő férfi hang szólalt meg:

— Ugy látom szereti kegyed a virágokat. Oh ha én virág lehetnék!...

Piroska érezé, hogy arca mint gyuladt ki a felfutó vértől. Hátrafordult s maga előtt látta

Itt már vidámabb kép fogadott, néhány eleven gyermektársaság édesanyák kíséretében. Lelkem üdült a látványon, de élvezetemet itt is megzavarták. Egy kerékpáros ur kanyargott gépjével össze-vissza, halálos rémülésbe ejtve gyermekeket, anyákat.

Megyek hát tovább. Utközben betekintek az udvarokra, nem látnék-e ujjongó gyermekhadat. Gyermeket itt láttam eleget; de az udvarok vagy szükek, vagy piszkosak, vagy virággyakkal vannak beültetve, hogy szabad mozgásra egy talpalatnyi hely sem marad, a szegény apróság csak félve kerületi s kényelmes kergetődzséről szó sem lehet. Úgy megsajnáltam őket.

Utam a Fő-utczán vitt végig s a hol nem kerestem, ott találtam gyermeket sokat, sokat. Hogy ki voltak öltözve. Láttam két éves fiúcskát keményített, feszes galérral, kifogástalan nyakkendővel. Láttam három éves lánykát fölsűtött hajjal, szemébe lógó csipkekalappal, szűk sárga cipőben biczegetni. Láttam aranyos kocsikban rázni, taszigálni csecsemőket s halálos félelemben voltam, hogy a fő-utczai zajongó kocsis emberáradatban valami szerencsétlenség történik velük. Valósággal futottam onnan ki, ki elhagyottabb városrészekbe, hol csendesebb az élet, nem oly nagy még a civilizáció.

Föllélegzettem a Schlauch-téren. Megpillantottam néhány kedélyesen, fesztelenül mulató gyermekesoportot, egyszerűen, józanul öltözötten. De kevesen voltak, bizonyosan csak környékbeliek; még hirmondóknak is kevesen Nagyvárad rengeteg gyermekhadából.

Künn, a rét felé aztán láttam már a szegényebb néposztály gyermekeit nagyobb csapatokban labdázni, futkosni, »Bujj, bujj zöld ág«-ot játszani vidám dalok mellett s aggódó lelkem kissé megnyugodott, hogy hát vannak mégis Nagyváradon gyermekek, kik örülni tudnak gyermekkoruknak, kik Isten szabad ege alatt élvezik azon kor örömeit, mely egyedül van »szép rózsanapokból koszoruba fonva.«

Végre kitevedtem a temetőbe. Találtam ott is gyermekeket s találtam sok-sok apró sírt s összeszorult a szívem. Eltűnődtem: nem lehet az, hogy a jó Isten ez alatt nyugvó ártatlan

nokat csak néhány hét, hó vagy néhány év szenvedéseinek elviselésére teremtette volna; ez vagy Isten büntetése, vagy az emberek hibája, bűne.

Keressük csak magunkban az okokat, Nagyot haladtunk. A kifejlett társadalmi és közélet, meg helytelen szokások és felfogások elvonnak bennünket gyermekeink személyes, közvetlen gondozásától, mindinkább egymásra, eselédekre vagy idegenekre bizzuk gyermekeinket; hiányos gondozás mellett ezer veszély éri őket s vagy elnyomorodnak, vagy elpusztulnak. Azok a kis sírok a temetőben néma szemrehányást képviselnek az emberiség mulasztásaival, hibáival szemben.

»Nem olyanok ma a gyermekek, mint régen« — halljuk minduntalan, satnyul a nemzedék. Hol van az a ruganyos, aczélifjúság, mely pusztító viharokat tartott fel karjaival? Mért oly sápadt, ideges, főfájós a mai gyermekvilág?

Szomorú, de igaz, hogy magunk vagyunk okai a tömeges gyermekhalálozásnak, meg a gyermekek rossz egészségi viszonyainak. És sokféle módon járulunk véletlenül és szándékosan a baj előidézéséhez.

Eltéketve attól, hogy a leendő anyák okoszerűtlen táplálkozása, öltözködése, életmódja sokat gyengít a gyermek életképességén; annak első ápolása, gondozása körül nagyon sok mulasztás történik. Sokszor születése percében eljegyezzük a szegény gyermeket a halállal, mert az első gondozás körül elkövetett hibák rettenetesen megbosszulják magukat.

Sokat dönt aztán az első táplálás. Ellenállási képességet csak az anyatej ad s a szegények kényszerűségéből, nyomorúságából, az előkelőbbek kényelemszeretetből vagy hiúságból megvonják azt gyermekeiktől, mesterséges táplálás pedig mind nagyobb tért nyer.

A lakásviszonyok is hozzájárulnak gyermekeink sápadtságához. A szép szalont nem nélkülözhetjük s a gyermekszobát sokszor nedves, sötét helyiségbe tesszük, hol kényelmesen tenyésznek a betegség csirái s biztosan gyökeret vernek a gyenge gyermekorganizmusban.

Aztán féltjük a gyermekeket levegőtől,

hideg víztől, melyek pedig rózsákat varázsolnának arcaikra. Még a felnőttnek is künn a folyton megújuló természetben szabadabban lüktet a vére, jobban feszül a tüdeje, erősebben ver a szive, mint a szobalevegőben és a ki sokat ül, annak életerői panganak, ételszervei rosszul végzik működésüket. Mennyivel inkább áll ez a gyermekekre, a csemetére, mely a jövődő fa fejlődéséhez, növésehez bontja az élet-erőket.

A tanulást is sokan nagyon korán kezdik el. Megtömik a piczi gyermeket verssel, tudományal. Viszik a színházba, poros táncztermekbe, felnőttek szabad társaságába, korán fölkelik vágyait, indulatait, a helyett, hogy előbb testi erőit indítnák fejlődésnek. Hisz a mai túlművelt, rohanó korban minél egyszerűbben kellene a gyermeket nevelni, vágyai fékezésére, önmegtartóztatásra, józan, higgadt gondolkodásra kellene tanítani a leendő embert s akkor okosabb, erkölcsösebb, de egészségesebb is lenne az új generáció, mely nem forgácsolja szét erőit az élvezetek hajhászásában, de munkában leli gyönyörűségét.

Közvetlen és kellő szülői gondozás hiánya, meg a nevelés hibáin kívül sokszor véletlen szerencsétlenségek, betegápolás körüli mulasztások, köznépünkél az orvosi gyógykezelés hiánya és a ragályos betegségek terjedésének meggátolása körül tanúsított közöny, gondatlanság és számtalan más körülmény okozza gyermekeink pusztulását s elégtelen egészségi állapotukat.

Csak néhányat akartam említeni, csak felhívni a figyelmet gyermekeink ügyére. Nem engedjük a fákat rongálni, az állatokat kinozni és a szegény gyermekek védelméről elfeledkezünk. Pedig a városi hatóság megteszi intézkedéseit; szigorú egészségügyi rendszabályokat hoz, igyekszik végrehajtani a törvényeket, óvodákat, bölcsődéket, menedékházat, nemsokára gyermekórházat is szervez; de a gyermek-egészségügy, gyermekhalandóság csak akkor fog igazán megjavulni, ha a társadalom teljes meggyőződéssel és buzgalommal részt vesz a gyermekeket veszélyeztető kór és enyészet elleni küzdelemben.

öt, ábrándjainak tárgyát, kinek szemsugarai lángra lobbantották szívében a szerelem szikráját.

— Ön az uram? mondá közönyös hangot erőltetve, míg szíve hangosan dobogott.

— Igen én vagyok! Oh ha tudná mióta keresem az alkalmat kegyeddal találkozhatni! De ne mondja nekem: uram, az oly ridegen hangzik, mondja: Béla.

Igy beszélt a férfi, aztán közelebb lépve hozzá, kérdé:

— Melyik a Piroska kedvenc virága?

— A pünkösdi piros rózsza, mert gyermekkor kedves, ártatlan emlékek fűznek e virághoz.

— De én itt nem látok ilyen virágot.

— Olga nem kedveli; azt mondja, hogy nem uri nőknek való virág ez.

— Hagyja Piroska, küldök én magának ilyen virágot, Holnap úgy is pünkösdi napja van, tehát az ünnep tiszteletére és jelképeül. . . .

Itt félbeszakítá magát s megfogva a Piroska kezét mondá:

— Tegyük fel, hogy kegyed valóban gyűlöli az embereket, hát engem gyűlöl-e?

— Én senkit nem gyűlölök.

— Hát szeret-e valakit?

— Szeretem szülőimet, szeretem a virágokat és . . .

Könnyei elfojták szavait.

Béla gyöngéden átölelé, meleg tekintetét hosszasan rajta pihenteté, aztán mély érzelem-től remegő hangon így szólott;

— Ne sirjon aranyos Piroska, hanem feleljen a kérdésemre:

Szeret-e engem?

Ő lángoló arcát a Béla keblére rejté.

— Lásza Piroska! — folytatá Béla — én magát annyira szeretem, a mennyire férfi képes nőt szeretni, s ha Piroska is szeretne engem, úgy többé nem lenne oka sirni, mert oly boldoggá tenném, még a szellőtől is megvédeném!

Aztán forró csókot lehelve homlokára, újra kérdé:

— Mondja hát drágám, szeret-e engemet?

— Piroska! Piroska hangzott a házból az Olga szava, és ő mint egy megriasztott őzike, kibontakozva az ölelő karok közül, szaladt a házba, hogy néjje parancsának eleget tegyen.

A következő hajnalon, melyre pünkösdi ünnepe derült fel, zene szólott kis szobácskájába ablaka alatt. Ő felülve ágyában gyönyörrel hallgatta a szép darabokat — s a midőn ezt játszották:

•Örök tavasz nyíljék neked,
Szívem soha el nem feled.«

akkor szíve himondhatatlan érzések közt dobogott.

— Oh Béla! Béla! suttagó boldogan s visszafekve ágyába, lehuntya szemét hogy lelke elé idézhesse a szeretett férfi alakját.

Reggel ott találta kis asztalán a pünkösdi piros rózsából kötött illatos csokrot. Mellette egy levél feküdt az asztalon.

Elragadtatva a boldogságtól csókjaival halmozta a csokrot s kezébe ragadva a levelet felbontá, Tartalma ez volt:

•Piroska! Én mint szegény árvát, házamhoz vettelek, itt jólétben részesítettelek. És te hálából kivetted hálodat azon férfiu után, kit udvarlóm közül legérdemesebbnek tartottam

arra, hogy szívemet és kezemet neki adjam. Távozz házamtól, én többé látni sem akarlak, mert rut hálátlanságod mélyen sebzi szívemet! Kocsim rendelkezésedre áll. Olga.

Piroska azt hitte, hogy gonosz álom üzi vele játékát.

Nem, az nem lehet, hogy a boldogság küszöbéről egyszerre a kétségbeesés örvényébe süllyedjen!

Midőn mégis meggyőződött, hogy bizony ez nem álom, hanem szomorú való, akkor ráborult a rózsacsokorra és sírt, zokogott keservesen.

Merre? hová menjen ő most, a szegény eltaszított árva?!

Letérdelt s kezeit imára kulcsolva, fohászott a magasba.

Egyszerre, mintha a Szentlélek, a szegény árvák gyámolítója, gyújtott volna világosságot elméjében, eszébe jutott, hogy egy távoli faluban lakik anyjának egy nagybátyja, nyugalmazott kapitány, hozzá fog menni, nála fog egy ideig oltalmat keresni.

Csomagolni kezdé csekély holmiját, miközben újra és újra kezébe vette a rózsacsokrot s ráhullatá könnyeit. — Egyszerre csak észreveszi, hogy annak száráról rózsaszín papír darabka válik le, szétbontva azt látta, hogy írva van reá.

Dobogó szívvél olvasá a néhány sort:

•Piroskám, egyetlenem! Halaszthatlan ügy miatt el kell távoznom e városból bizonytalan időre. Szeressen engemet Piroska s maradjon hű hozzám és mi újra találkozandunk, hogy soha többé el ne váljunk egymástól! . . . E rózsá-

Szövetkezzünk — ha csak erkölcsi fegyverekkel is — a gyermekek védelmére, megmentésére. Sok szegény gyermeket a babonák és saját szülői ellen kellene megvédelmezni, kiket a nyomor vagy mindennapi gond közönyössé, türelmetlenné, sőt kegyetlenné tesz saját gyermekükkel szemben. Sok előkelő szülő gyermekét pedig ferde társadalmi felfogások, egészségellenes szokások ellenében.

Ragadjuk ki gyermekeinket a halál torkából s biztosítsuk egészséges testi fejlődésüket. Tartsuk meg az emberanyagot, melytől jövődől haladásunk, boldogulásunk függ. Mert hisz a jövődől nemzedék van hivatva friss vért önteni városunk életerejébe; az folytatja majd elkezdett munkáinkat, az termeli majd javainkat s csak munkabíró, egészséges lakosság képes nagyokat alkotni; gyér, esenevész nép tönkre teszi a haladás legszebb alkotásait is.

Öze. Személy Kálmánné.

Pünkösdi a fővárosban.

— Budapesti levél. —

Mégis csak **nai** emberek ezek a fővárosiak.

Mikor a márcziusi napsugár kicsalja az első fűszálat a hótól még nedves földből, úgy megörülnek neki, hogy azt hinnéd mindannyian botanikusok.

Pedig a természet eme kultuszára korántsem annak szépségei vezetik őket, hanem az az önző öröm, hogy vasárnap-, ünnepnap kirándulhatnak a zöldbe.

Kora tavasztól késő őszig legnépszerűbb szín a zöld. Ettől az izléstől még művészek sem mentek. Azért lehet olyan sok zöld képet látni a tavaszi tárlaton. Ebben a genre-ben különösen excellált egy kép, melynek receptje im a bővetkező: Végy 75 deka spenótzöldet, 10 deka borjas tehenet és 15 deka szürke levegőt. Az egészet ráamáztsd be és nevezd el balatoni tájképnek.

Ha ezt a festményt a kritika sem szólta meg nagyon, azt csak a műbírálok hódolatának lehet tulajdonítani a főváros tavaszi izlése iránt.

A zöldnek ez a lázas keresése hajtja így

csokrot, kedvencz virágát, tekintse úgy mint égő szerelmem jelképét. Béla.

Édes gyötrő érzés hatotta át egész valóját Ajkaihoz emelje a levelet, aztán keblébe rejté Midőn készen volt a csomagolással örök lstenhözadót mondott a háznak, hol oly szomoruan töltötte napjait s hol mihelyt fölvirradt számára a boldogság napja, nem lehetett többé maradása, mintha neki nem lett volna szabad boldognak lenni.

Anyja nagybátyja oltalmába fogadta őt s azóta itt van nála.

De Bélát nem látta többet, sem hirt nem hallott felőle. Pedig gondolatai mindig vele foglalkoznak.

Ha szép holdas esteken hallja az esti szellő lágy suttozását, ha érzi, hogy ez körülfogja természetét és megsimítja homlokát, szinte azt képzeletli ilyenkor, hogy a Béla szélleme ölté magára az esti szelő képét, hogy látatlanul lehessen vele, elsuttoghassa neki: mennyire szereti őt.

Tegnap mult egy éve, hogy bevallotta előtte szerelmét — és ma egy éve, épen pünkösdi napján, kellett elhagynia, féltékeny rokona házáat, hol a szép zene hangjai és a pünkösdi rózsacsokor lettek árulóivá.

Egy hosszú évig ne látni azt, ki felgyújtá szívében a szerelem szikráját; ne tudni arról semmit, a kiért a lelke oly hön eped. Már nincs is reménye, hogy valaha viszontlássa őt; hisz ha még szeretné, úgy adott volna magáról életjét! Bizonyára elfeledte őt s feltalálta boldogságát Olga karjai közt.

Bánatos tekintetét a pünkösdi rózsabokor félig kinyílt bimbóin pihentetve, csak akkor fordítja el onnan, midőn szeméit elhomályosítják a bánat könnyei.

ünnepnapokban a megszámlálhatatlan tömeget a zöldbe.

Azok, a kik igen sok zöldet igényelnek, kimennek a svábhegyre vagy a zugligetbe. És igazuk van,

Nem is sok fogékonyaság kell hozzá; hogy elragadónak találja az ember azt a panorámát, a mely például a Norma-fától, az Eötvös nyaralótól, vagy a Jónás-hegy tetejéről élénk táru.

Az utóbbi időben a főváros rendkívül sok gondot és nem csekély költséget fordított a budai hegyek közt levő kiránduló helyekre. Új serpentin utak készültek mindenfelé. A fák sűrű lombkoronái közül lépten-nyomon egy-egy csinos, nem ritkán izléses nyaraló kandikál ki az utra.

A széles, jó karban lévő utakon becsületes családapák törtetnek előre a népszerű »Disznófőhöz« vagy az arisztokratikusabb »Fácán«-hoz.

A tisztán tartott erdőnek ösvényein, vagy a mély völgyek legelrejtettebb zugaiban szerelmes párok suttoják egymás fülebe az »örök-ké«, ami a valóságban csak egy máttól holnapig prolongált kétes értékű ígért.

De a fővárosi ünnepnél a holnap gondja nem zavarja a mának boldogságát!

A bokrok közt majálisozó gyermekesapatok futkároznak pajzán vígsággal.

A gyeppázsiton itt-ott takarékos háziasszonyok (rendesen csak a csunyak veszik magukat erre a szerepre) terítgetik ki övéik számára a képes »Budapest«-et abrosz gyanánt, melyen a hideg fölvágot és a »vekn« szerepel mint ünnepi oszonna. Az »örögnek« — ha jól viselte magát — meg van engedve erre egy kriglisört bekebelezni.

A zene így tisztos távolból — a hová a tányérozó cigány nem jöhet — egész nyugodtan élvezhető. Minden valamire való mulató helyen szól a zene: sőt az utóbbin is egy-egy czimbalmos vagy verklis koldus gyakorolja a művészetet. Némelyik még énekel is hozzá egy nyugalmazott operaházi tenoristához méltó erélyvel.

A közönségnek az a része, amelyik sajnálja a lóvasut és a fogaskerekű tetemes költségeit az a pesti oldalon marad. A »villamos« hat krajezáért kiviszi a városligetbe, a hol ugyan kevésbé szép a tájék, több a por és kevesebb a jó levegő, de annál demokratikusabb a mulatság.

Arczát kezeivel elfödve, csendes zokogással áldozza könnyeit első igaz szerelmének.

Elmerülve bánatába észre sem veszi, amint a kert ajtaja halkán megnyílik, csak a közelgő léptek neszére riad fel.

Az inas közelit hozzá, egy kis csomagot nyujtva át neki.

Ennek távozása után felbontja a csomagot s mint midőn borus zivataros nyári idő után, a felhőfoszlányok közül kibontakozik a derült kék égbolt s az arany napsugár meleg esőkjától felszikkad a könnyázott föld; úgy derül fel a Piroska bánatos arca s a kék szemei — melyekben még könnyek ragyognak — boldogságtól sugározva tapadnak egy pünkösdi rózsacsokorra s tiszter is végig futják a következő sorokat:

Kedves drága kis angyalom Piroskám!

Ime küldöm kedvencz virágát. Nemsokára én is kegyednél leszek s akkor előszóval mondanom el, miért nem kereshettem fel kegyedet oly hosszú elválás után s hogy miként tudtam meg, hogy hova rejtőzött az én Piroskám! Még egyszer megkérdezném, hogy szeret-e engem s ha felelete igen lesz, úgy nincs az a hatalom mely elválaszthatna kegyedtől, csak a halál!

A sirig hű Bélája.

Piroska boldogsága határtalan. Hálafohász röppen ajkairól a magasba. Áldja a Szentlélek Istent, hogy e szép napon, midőn minden örül, az ő lelkéről is a boldogság fény sugarával eloszlatta a sötét bánatot.

A rózsacsokrot forró esőkjával halmozza, hiszen most az ő boldogságának előhírnökei ezek a szép pünkösdi piros rózsák!...

Az igaz, hogy a készülőfélben lévő kiállítási épületek körül fölhalmozott gerendák és téglacsomók egy kissé rontják az illuziót. Az sem tagadható — minden tagadás daczára, — hogy a kiállításnak sok szép fa esett áldozatul; mert biz ezeknek árnyékát még most nem pótolhatja az az elültetett 15 ezer diszbokor és néhány ezer facsemete.

De azért a ligetnek még mindig vannak szép árnyas helyei, ahol a zöld után vágyó fővárosi ember kielégitheti ezt a vágyát.

Aztán meg az épülő kiállítás iránt érdeklődni is hazafias kötelesség.

A főbb épületek már annyira előrehaladtak, hogy elég tiszta képet lehet alkotni magunknak a majdan kész kiállításról.

A tó vizét lecsapolták, hogy a medret kavicsosul be lehessen hordani. De ha oda képzeljük a csillogó viztükröt, tagadhatatlanul szép képet nyujt a tó környéke a tengerészeti és folyamhajózási kiállítással és a történelmi kiállítás épületesoportjának ama részével, mely a vajdahunyadi vár és a segesvári torony és védett várkapu mázolataiból van összeállítva.

Kár, hogy legalább ezt a részt, mely a hazai goth építészetet tünteti föl, nem építették állandónak. A városligetnek minden időben disze lett volna. A csoportnak másik részéről nem lehet ugyanezt elmondani, mert az egymástól lényegesen eltérő építészeti egy épületté összekötve nagyon disszonáns benyomást gyakorol.

A már teljesen kész igazgatósági épület sem tartozik az izlés remekei közé.

A gépecsarnok vasvára elég impozánsnak ígérkezik, habár a 885-ik évi kiállításról fennmaradt iparcsarnok közelsége nem éppen szerencsés szomszédság.

Itt van még a bányászat és kohászat, a mezőgazdaság, a tanügyi kiállítás készülőfélben lévő épületei, melyek mind helyet kérnek maguknak a népszerű ligetből.

Nem esoda aztán, hogy a szabadon maradt területeken úgy tolong a nép ünnepnapokon, mint a héring. Különösen sűrű a tolongás az állatkertből a színházig terjedő részen. Itt vannak elhelyezve a kör- és nemkörhinták, a mutatványok, ezéllövő épületek, hullámvasutak stb. stb. — sűrűn egymás mellett.

Már pedig minden valamire való konyhahölgy és varró leány ambíciója, hogy ilyen kirándulások alkalmával meghintáztassa a bakája vagy »cibil«-gavallérja (kinek milyenre telik.)

Az uri közönség a Stefánia-ut felé tolong, a hol a születés meg a pénz arisztokráciája versenyeznek egymással. Öt óra tájban kezdődik a fényes fogatok fölvonulása. Egy-egy Andrassy- vagy Wenkheim-féle diszkrét eleganciával kiállított négyes után 3—4 lipótvárosi disz-eséza következik.

Tudja Isten a lovak elég türethők, a koci is ragyog a legjobb minőségű Bodánszky-féle kocsilactól, a bennülők Szalik és Fannik — azaz bocsánat most már ők is Mimik és Pálmák — elég fényesen öltözködnek; de azért az egész fogat így együttvéve (lovastól gazdától) nem állja ki a versenyt az előbbiekkal.

A gyaloguton a sétáló gyönyörködnek a kocsikorzóban és a mellette elhuzódó kölyökfásor lovasaiban, kik közt szintén akadnak killi lábú lovasok, a kik aggodalmas arczczal figyelik meg paripáik megondolatlanabb mozdulatait.

Fogatok, gyalogok, mind a liget e részének új nevezetessége a Park-klub felé sietnek.

Igazi nagyuri izléssel épült — mégis könnyed — kupolás homlokzata már messziről dominálja a tájképet. Erkélyén jó cigányzene szól. Bent szépséges hölgyek csevegnek a gyönyörű kert utain vagy játszanak a kifogástalanul gondozott lawn-tennis tereken.

A polgári halandók nagy tömege pedig messziről nézegeti ezt a tündérvilágot és politizál a bócsi tüntetésekről, melyek következtében féltuczat Rotschild és néhány száz bürzi-áner fog Argentínia helyett Budapestre költözni báró Hirsch személyes vezetésé alatt, hogy még fényesebbé még boldogabbá tegyék a testvér-m a g y a r o k fővárosát.

Stix.

Fehér kigyó.

— Rege a Szent-László fürdőről. —

Irtá: Düs László.

Senvedök ti, akik ide jártok
A hévíztől gyógyulásra vártok
Hallgassátok e kicsiny regémel,
Mely agyamban izzik, folyton éget.

Hol ma Hájó templomának tornya
Mintha a föld esdő karja volna
Föl az éghez nyújtja a keresztet,
Kis harangnak csengő hangja reszket
Állt Jónak büszke palotája,
Mílljó csillag fényt lövell reája,
Visszaadta mind e fényt az egyben
Mert csillámból épült egy tömegben.
Mílljó ablak néz az égre vissza,
Annyi tündér kis lakása lesz a.
Legszebb köztük a fia Jónak

Őt nevezték volt tündér Siónak.
Hol a tó áll, tenger állott ottan.
Tenger állott csónokkal rakodtan,
Tavi rózsza szirma volt a csónok,
Igy is nagy az a tündérlakóknak.
Hőfőhöz volt annak vírtortája,
Sárraranyból a gerendafája,
Hajnalpír volt ám az ecezője,
Langyos szellő hajtá azt előre.

Hol a tenger partot ére ismét,
A szellők a csónakokat vitték
Ottan élt a ganyhójában Rontó,
Vén boszorkány, embereket rontó,
Haj de lánys, pajzán, úde Sellő
Játszi, kedves, vidám és engeltő
Hogyha jött a hajnalnak derűje
Számítalanszor a partra kiüle.
Szóghaját a szellő bomlogatta,
Habruháját csalfán lobogatta,
Csillogó két szeme tundra nézett,
Hát hatott is átal az igézet.

Ott hol áll a Somlyó bokra fája,
Ottan élt a tündérek királya.
Tündérekkel népes volt a tőjék,
Mindenütt fény, nincs sehol sem árnyék.

Oh dehogy nincs! — arczán a királynak.
A komorság bus redői járnak,
Mert uralma nem tarthat sokáig,
Míg az ember eljőhet ideig,
Órszemével áttekint a tájon,
Ember nincs-e még a rónaságon?
Járnak-kelnek ide nem találnak,
Nincs illatja még az ut porának.
S míg ő ott fent agyva vár jövendőt
Népe vigan él át sok esztendő.

Hát Sióhoz áttekinté Sellő,
Lett miatta az ifjú merengő,
S mennél többször hosszasan nézett
Annál hőbben gyújtott az igézet.

Hej! Siónak két sóhaj az ajkán,
Atiramlik, gondolat, a sajkán.
Meggérdezi, honnan két a láng ott,
Ami benne gyujta szörnyű lángot.
És a sajka már suhanna véle,
Amde Rontó gátat tön eléje
S hol a partot jó Sió eléri
Ott a veszte bizony nyomban éri.
Vén boszorkány Rontó ime éber,
Kitalálja asszonyi eszével,
A vizet kell csak forrásba hozni.
És a sajka kezd már zsugorodni,
Majd ellágyult Siót kivetette,
Sellő mindezt pajzánul nevette.

Ám Siót a víz nem tette szebbé.
Felgyúlt lángját nem tevő kisebbé,
Folyton az lón otthatatlan vágya,
Hogy Sellőt a keblére zárja.
S ha kísérti szászor is ez utat,
Szép Sellőhöz de bizony nem juthat.

Zendül a dal a hullámon átal,
Szívgyulasztó hívogatásával
Áttekint az édes tüzü szempár
És Sió a hullámokon fent jár.
Nem fut már a sajkája a vízre,
Sóhajával a szellőtől izen
Amde mindezt Rontó is meghallja,

Lángot ültett a neszező habra.
Beborítja a féltengert tüzzel
És az ifjut neveti a szüzzel.
Pirosláng közt így hallik az ének,
Ismerik még most is ezt a vének:

* * *

Fehér lilomszál
Ugorj a hullámba,
Támaszd meg magadat
Az arany virágba
Fésülködjél meg te,
Mosakodjál meg te,
Tűrülközzél meg te.

* * *

Szép Sellő ezt mind követi tettel
Piros láng közt ő nem éghetett el.
Tavaszi rózsza a kelyhében tartja,
És hímálta, míg ő akarta.

Hát Jó már látja fűt veszni,
Egy makhéban készül átevezni,
Kis tündérít összegyűjti gyorsan
Egy nádsipnak harszi dala harsan

És amint jó az aranyos hajnal
Gyűl bámulni a sok tündér zajjal,
Mind tele, mind, a virágnak kelyhe
Rápihennek a zöld levelekre,
Mílljó szem csillogva a fűben
Jót nézi most e harszi tűzben.
Amde Rontó nem várta magára,

Sok lidérece már körüle áll.
S hogy ne tudjon jöni át Jó se
Habru öntve bábajos kenőese.
Gázol immár bőszi Jó a vízben,
Támad gyakran, támad számos ízben,
De a Rontó bábajos kenőese
Szertefoly rajt nem mehet át ő se.

Hát Siónak az jutott eszébe,
Hogy a sziklát állatörni kéne.
Le a tengert! ha a medre száraz
Ellentállni ugy se képes már az.

És rohannak a tündérek nyomban,
A kösziklét furják alattomban
S míg Somlyón az emkert lesi, várja
Mit sem sejt a tündérek királya.

Hanem egyszer szörnyű zugás hallik
A királynak szívébe nyilalik.
Hát lenéz, már oda minden éke,
Fut a tenger fát, követ kitépve.
Fut a tenger le a rónaságra
Hej! ijesztőn száguld le az árja.

És utána kispatak nyull messze,
Fut utána, hogy el ne eressze.

A király ám nagy szigonyát kapja,
Bőszi dűhében hő Sióra csapja,
Lón miatta tündérekre romlás,
Oda szegzi, hol bugyog a forrás.
Felsikoltott Sellő, hogy ezt látta,
Nagyszerelmét már visszakívánta.
Jajgatását hallja a fű, berek.
Tán haljátok most is jó emberek?
Kivel játszott pajkosan s nevette,
Bús sorsában immár megszerette.
Meggzerette, haj! meghalna érte,
De királyát hasztalanul kérte.

A király szól: — Hő szerelme bűnös!
Minket innen más országba üldöz.
Bűnösebb te, aki ingerelted,
Lánghevel oly könyelmün nevelted.
Míg mi messze elmegyünk e tájról,
Jó az ember majd a rónaságról,
Ti maradtok itt szolgálatára.
Míg fakad e tiszta forrás árja.
Hő szerelme hő szívé Siónak
Vad boszúja apjának Jónak
Hős vizét e forrásnak hevítse,
Beteg embert lábra úgy segítse.
És te őrizd, aki coltál kigyó,
Büntetésed szörnyű lesz, de így jó.
Gyógygerője ha gyöngült a víznek,
S nem hat immár rontására az iznek,
Te jelenj meg újonnan előttök!
Új szerelmet régi bűnre szóttok.
Hol van Rontó? nem büntetlen ő se.
Itt a vízbe marad a kenőese.

Sellő! Sellő! — ott van ime most is,
Bús, mikor még virrággal rakott is.
Régi dalra hogyha nyílik ajka,
Hő Siónak a nevet sóhajtja.
Árnyas erdő nagy keserűt főd be,
Tavi rózsza vele van örökre.
Zöld ruháját a mikor kibontja.
Szűz szemérme hajnalpírját ontja,
Majd ha nyílik hőfőhően kelyhe,
Kis aranyesőp játszadozik benne
Sellő rászáll, jó magát hímálja,
Felhallik a tündérek danája:

Fehér lilomszál
Ugorj a hullámba,
Támaszd meg magadat
Az arany virágba
Fésülködjél meg te,
Mosakodjál meg te,
Tűrülközzél meg te.

NAPTÁR.

— Junius 2. —

Vasárnap. Róm. kath. F. Pünkösöd vasárnap. Prot. F. Pünkösöd v. Gör. kel. május 21. A. Pünkösöd. Vasárnap. Izr. Sívau 10.

Nap két 3 óra 56 p., nyug. 7 óra 28 p. Hold kette 2 óra 1 p., nyug. 12 óra 58 p.

Hétfő. Róm. kath. Pünkösöd hétfő. Prot. Pünkösöd hétfő. Gör. kel. máj. 22. Pünkösöd hétfő. Izr. Sívau 11.

Nap két 3 óra 55 p. Nyug. 7 óra 29 p. Hold két 3 óra 21 p. Nyug. 1 óra 55 p.

- Jun. 3. Biharmegye közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órakor.
„ 3. A peczeszöllősi tüzoltók júniálisa a »Jépgince« helyiségében.
„ 4. Középszkolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.
„ 5. A szépitési egyesület választmányi ülése d. u. 5 órakor a városház tanácsstermében.
„ 5. A községi polgári fiúiskola s a községi elemi fiú- és leányiskolák júniálisa d. u. 3 órakor a városházban.
„ 6. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órakor.
„ 9. A nagyvárad közs. polg. leányiskolai önképző-kör jótékonyezélu záróünnepélye d. u. 4 órakor a megyeház dísztermében.
„ 9. A »László«-malom új részvénytársaság megalakulása.
„ 10-29. Vizsgák a főgymnáziumban.
„ 13. Nagyvárad városi közgyűlés d. u. 3 órakor.
„ 15. A megyei központi választmány ülése.
„ 24. A »László«-malom elárverezése d. e. 10 órakor a régi malomtelepen.

Nemzeti bandérium a milleniumi ünnepeken.

Zemplén megye főjegyzője D ó k u s Gyula cs. és kir. kamarás igen érdekes indítványt terjesztett megyéje törvényhatósági bizottsága elé, melyet a múlt hó 17-én tartott ülésében el is fogadott és hasonló határozat hozatala végett az összes megyéknek és így Biharmegye törvényhatóságának is megküldött.

A határozattá emelt indítvány az hogy a magyar királyság megyéi a milleniumi ünnepek alkalmával nemzeti bandériumot alkitsanak.

Az indítványozó terjedelmes megokolásában kifejti, hogy ez legméltóbb kifejezése a régi vármegyékre való kegyeletes emlékezésnek.

Pesti Frigyesnek »Az eltűnt régi vármegyék«-ről irt munkája azon meggyőződésre vezetett, hogy a vármegyék, ha a legelső századokban adminisztratív és bírói szervezettel nem is, de honvédelmi szervezettel a honfoglalás művének megkezdésétől már bírtak.

Ennek emlékére, továbbá hogy a törvényhatóságok külsőleg is dokumentálják alkotmányi fontosságukat és egyszersmind a mult iránti kegyelet adóját lerovandó, valamint Arpád fejedelem a honfoglaláskor seregét az egyes várakban szétosztotta, most ezen sereg 1000 év után képviselői számarányban gyűljön össze és Budavarába és minden ünnepi díszmenetben, mely az ezredéves ünnepély alkalmából rendeztetik és amelyeken a koronás király is jelen lesz, ez képezze testőrségét.

Minden megye küldjön ki legalább 5 legfeljebb 15 tagot kebeléből, akik bizonyára készséggel fognak vállalkozni arra, hogy saját nemzeti díszruhájukban, általuk felszerelt lovon a megyék bandériumába részt vegyenek.

Minden megye képviselői közül egy a megye színeit viselő diszruhában a megye zászlójával vonuljon ki.

A megyék felkértek, hogy ez iránt hozandó határozataikat szeptember hóig Zemplén-megye alispánjával közöljék, hogy Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye a megyék kiküldöttjeiből álló rendező bizottság összehívására idejekorán felkérhessék.

Az eszme szép és kivitele nagyban emelné a honfoglalás ezredéves ünnepének külső fényét. Miután pedig ez eszme kivitele a megyék pénztárát jelentékenyebb kiadásokkal nem terheli, mi is pártolandónak véljük.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-Jéle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishíd-fő,
Kutasi D. papirkereskedésben Uri-utca,
Panker Dániel papirkereskedésben Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésben Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésben Körös-utca,
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **A kétnapos ünnep miatt a „Tiszántul“ csak szerdán jelenik meg.** Midőn ezt olvasóközönségünk tudomására hozzuk, egyuttal boldog ünnepet kívánunk!

* **Előfizetési felhívás.** A »Tiszántul« programja eléggé ismert az olvasó közönség előtt, azzal újból foglalkozni felesleges. Ez alkalommal csupán arra akarunk rámutatni, hogy lapunk a legolcsóbb az egész országban és mindamellert olyan tartalmas, hogy bármely vidéki lappal kiállja a versenyt. Ugy van szerkesztve, hogy a központi lapokat teljesen nélkülözheti az olvasó és mégis bő tájékozást nyer mindenről, ami az országban vagy a haza határára tul történik és feljegyzésre méltó. Mától, azaz június hó 1-től kezdve új előfizetést nyitunk és kérjük lapunk olvasóit és barátait, hogy a »Tiszántul«-t minél szélesebb körben terjesztene és ajánlani sziveskedjenek. Egyuttal jelentjük, hogy intézkedtünk az iránt is, hogy *kiadóhivatalunk azon előfizetőinknek, kik fürdőre, vagy nyaralni mennek, a lapot a bejelentendő cím alatt pontosan expedialja.* Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Piros pünkösöd.

Krisztus feltámadása utáni ötvenedik napon (görögül: pentekostes, innét ez magyar pünkösöd) lezállott a Szent-lélek az apostolokra és a 12 halász egyszerre megváltozott. Az egyszerű, félénk emberek közül Krisztus tanának bátorlelkű hirdetői lettek.

Péter apostolnak első prédikációjára ötezer ember vette fel Krisztus hitét s megalakult az első keresztény hitközösség, megalakult az egyház Pünkösöd tehát az egyház születése napja.

Ős régi szokás, hogy e napon szolgáltatják ki a bérmlás szentségét, hogy akik a hitet felvették, megerősödjenek abban.

Székesegyházunkban a bérmlás szentségének kiszolgáltatása miatt az ezt megelőző ünnepélyes szent mise, melyen a bérmlándók is jelen lesznek, 8 órakor kezdődik.

Az ünnepélyes szt. misén, melyet Vinkler József v. püspök fog végezni, Schlauch Lőrincz bíbornok püspök concelebrálni fog fényes segédlettel. Ily módon e nagy fényű szertartás már régen nem volt végezve Nagyváradon. Mise végén lesz a szent beszéd, melyet vagy maga a bíbornok, vagy egy kanonok tartand. A prédikáció végeztével osztja ki a bíbornok püspök a bérmlás szentséget. A bérmlándóknak a főpásztori áldás vétele előtt a templomból nem szabad távoznok, illetőleg a főpásztori áldás vétele előtt a templomból nem szabad távoznok, illetőleg a főpásztori áldás vételére ott kell lenniök.

Ujvároson és Várad-velenczén az ünnepi mise

és prédikáció, a rendes időben lesz; az olaszii plébánia-templomban sz. beszédet ez alkalommal nem tartanak.

* **Kitüntetett író.** Simon Péter, fő- és székvárosi gimnáziumi tanárt szép elismerésben részesítette József főherceg és családja. Ugyanis — mint értesülünk — azon figyelemért hogy »A király és nemzet« című művének diszpéndányát a fenséges családnak tisztelete és hódolata jeléül megküldötte, a magyar főherceg és családja egy remek kivitelű gyémánt mellttüvel ajándékozta meg Simont, kinek említett művéről a »Tiszántul« tárczarovatában is részletes és méltató bírálat jelent meg annak idején.

* **Diszörség a bíbornoknál.** A 37. gyalogezred parancsnoksága tegnap intézkedett, hogy a bíbornok rezidenciájában az ünnepnapok alatt diszörség tegyen szolgálatot. A kirendelt bakák már korán reggel kivonulnak rendeltetési helyükre.

* **Akácza-illat.** Igy június elején, a mikor az idő szekere befordul a nyár udvarába, az utczákon barangoló ember orrát megcsapja valami csodálatos, balzsamos édes illat, amelynek a kábító hatása alatt a tüdő kitágul, a vér gyorsabban pezseg az erekben és az emberek okvetlenül azokra a szöke vagy barna érzékies lényekre gondol, a kik a »Nap és Hold« tanúsága szerint, minden bajnak okai. Az akácza illata ez, azoké a furesa alaku fehér virágoké, amelyek ugy huzódnak meg a zöld lombok között, mintha illatos hópihéek volnának. Kösza szellő hozza az akácfa illatát a rideg köfalak közé, amelyek barátságosabbakká tesz ez a bűbajos illat. Künn a szabadban azonban, ahol még a boldog szabályzatlanág gyönyöreit és a terebélyes fákat élvezik az emberek, szinte járn is lehetetlen, annyira elbódul az ember ettől a nehéz, masszív illattól, amely átjárja az ember testét és lelkét. Az ember ugy érzi, hogy alig volna nagyobb gyönyörűség a világon, mint ezt az illatot hordókba leszűrni, azután megrészegedni tőle. Ennél poétikusabb és gyönyörteljesebb részegség bizonyára nem volna a világon.

* **A jogügyi szakbizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága folyó hó 5-én délután 4 órakor a városháza nagy termében ülést tart. Tárgyalás alá kerülnek a fatelep engedélyezésre vonatkozó szabályrendelet és a W a l s e r Ferencz féle részvénytársaság követelése.

* **Párisi divat.** Az elmúlt hét Párisban ritkán kinálkozó kedvező alkalmat szolgáltatott a legújabb női öltözetek bemutatására. Ekkor vezette ugyanis R o t s c h i l d Henrik báró ol-tárhoz W e i s w e i l l e r Matild kisasszonyt, amely alkalommal az egyszerű, de becses toilették egész sorozata tünt fel. A menyasszony ruhája princzessze alaku atlasz volt, hosszú uszálylyal, egyszerűen vetett ránczokkal. A menyasszonyi fátyol Tulle d'Alencon volt, tetején narancsvirágokkal. Igen szép volt a menyasszony nővérének öltözete. Ruhája régi mintákkal diszitett linon, amely egy mauve színű alsóruhára borult. A szoknya és a harangalaku ujjak sűrű ránczokkal voltak diszitve. Ephrussi asszony egyszerű rózsaszín ruhában jelent meg. A nyoszolyólányok mind elefántcsont színű ruhában vettek részt, krémszínű atlaszösvvel. A sort R o t s c h i l d Jeanne nyitotta meg, selyemkrepp és atlasz öltözetben, hasonló színű guiperrel. A nézőközönségben Páris nyári divata volt képviselve. A nyári öltözetek könnyű, áttetsző szövettiek, himzett batisztból vagy mousseline-chiffonból, sok csipkével és tüllel. A csipkék finomak és könnyűek: a tüll minden színben. Taffetas changeant, koczka és sávós chiné még mindig divatos. A gombokra ezuttal kiváló figyelmet fordítanak, hordják: a gömbalaku, csontváz, posztós, és élesen csiszolt gombokat. Egyszerűbb toilettékhez zephirt, pamut-szövet szatint alkalmaznak minden képzelhető színben.

* **Nagyvárad katonai hírek.** Fuchs Mór dandárnok a múlt hét folyamán többször megjelent a bakáknak a Bónai-kut közelében megtartott gyakorlatain és a legnagyobb érdeklődést

tanusította a lefolyt harcászatok iránt. A tisztikarnak legnagyobb meglepedését nyilvánította a kiképzés felett és több érdekes megjegyzést tett a gyakorlat egyes részleteire, melyek háboru esetén igen figyelemre méltó, fontos intézkedéseket képeznének. — Schandra Mihály a 37. gyalogezred második zászlóaljának parancsnoka, az új őrnagy, kit most helyeztek át Nagyváradra, tegnap vette át a parancsnokságot. Az őrnagyot kedvező hírek előzték meg; kitünő katonának és ép olyan kitünő társadalmi embernek is mondják. Azt hisszük, hogy ő is ép ugy, mint többi tisztjeink, csakhamar itthon fogja magát érezni. — A hírek között ne felejtkezzünk még el az altisztek és közvitézékről sem, a kik a Pünkösöd-ünnep alkalmából nagy számban »U r l a u b«-ra mentek haza, de azokról sem, a kik itt maradtak és várják erősen, mit hoz hazulról a posta a boldog ünnepre.

* **Magyar népnépnep Amerikában.** A new-yorki Kossuth-szobor egyesület a szobor-alap javára a nyáron nagy ünnepélyt rendez, melynek előkészítő bizottságban Zichy Herman gróf viseli az elnöki tisztelet. A népnépnepély augusztus 18-án és 19-én lesz, a Fort-Vendelparkban melyet gyönyörű fekvése, kiválóan alkalmalmassá tesz ilyen ünnepségekre. Az első napon, vasárnap, nagy hangverseny lesz, melyben két zenekaron kívül több dalegylet és műkedvelő vesz részt. A hangversenyt táncmulatság követi. Az ünnep oroszlánrésze a második napra esik. Az egyletek fogadtatásán, versenylövészetben, játékokon kívül nagy magyar népnépnepet mutatnak be, melynek alapeszméje egy magyar parasztlakodalom. Mindkét ünnepnapon lesznek még végül életképek Kossuth életéből és a magyar szabadságharc történetéből merítve.

* **Rajzkiállítás.** A prémontrei-rend főgymnásiumának rajztermében érdekes kiállítás nyílik meg ma délelőtt 9 órakor, melyen a Sidlovics B. Kálmán rajztanár avatott keze alatt tanuló gymnásiumi ifjak mértani és szabadkézi rajzaikat mutatják be. A kiállítás a rajzoktatás helyes rendszeréről és a tanulók meglepő készségéről tesz tanúságot. A kiállítás nyitva lesz e hó 5-éig; megtekinthető naponként délután 2 órától 5-ig.

* **Carnot meggyilkolásának évfordulója.** Június 25-én lesz egy éve annak, hogy Carnot, a francia köztársaság elnöke, Caserio gyilkos törének áldozatul esett. Ezt a szomorú évfordulót a francia kormány mint nemzeti gyászt fogja megünnepelni. Az elnök özvegye gyász istenitiszteletet rendez, melyen az összes miniszterek meg fognak jelenni, aztán a kormány összes tagjai, Faure elnökkel az élükön, Carnot sirjánál fognak összegyűlni a Pantheonban, a hol koszorut fognak letenni. Az általános nemzeti gyász öt napig fog tartani, vagyis annyi ideig, a mennyi Carnotnak Lyonba utazása és Párisban történt eltemetése közt mult el. Ez öt nap alatt a hadsereg összes tagjai gyászfátyolt hordanak kardbojtjukon, a nyilvános épületek és a hajók lobogóit félárbóczra eresztik.

* **Lehet fürödni.** F e l d m a n n bácsi panaszkodik legjobban, hogy még mindig hideg az idő és nem akar beütni már is a kánikula. A bajon ugy vélt segíteni, hogy teljesen elkészítette az uszodát és kérte a felülvizsgálatát. Azt hiszi, hogy az idő alkalmazkodni fog az uszodához. A hivatalos vizsgálat ma féltizenkettőkor — a legnagyobb melegben — megy végbe és azután akinek kedve van, kereshet üdülést a Körös »fodros« hullámaiban.

* **Mészáros Károly dr. alapítványai.** A nemzeti színház nyugdíjintézete Fenyvessy Ferencz dr. elnöklése alatt tartott ülésében elhatározta, hogy Mészáros Károly dr.-nak 200 forintos alapítványát küldöttség útján fogja megköszönni. Mészáros dr. újabb alapítványt is tett; Wlasits Gyula közoktatásügyi

miniszternek azzal a rendeltetéssel, hogy ez összegből alapítványt létesítsen a Ferencz József-intézetben. A miniszter meleg köszönetet mondott az adakozóknak.

* **A nagyváradi községi polgári leányiskolai önképzőkör záróünnepélye.** Felső leányiskolánk önképzőkörre f. é. június hó 9-én d. u. 4 órakor a megyeház nagy dísztermében jótékony czélú záróünnepélyt rendez. Eltekintve attól, hogy az önképzőkör kedves és szellemes tagjai tiszta jövedelmet a szegény iskolás gyermekek segélyezésére fogják fordítani, a legmelegebben ajánlhatjuk az ünnepélyt a közönség figyelmébe, melyek Re ch t n é B a u e r Zsófia igazgatónő és Be l e z n a y Antal ének-tanár vezetése alatt az önképzőkör már több ízben bebizonyította, hogy záróünnepélyei a legkellemesebb szórakozást képes nyújtani és jóval felülemelkednek az ugynevezett műkedvelők által elérni szokott színvonalnál. Midőn még megemlítjük, hogy az ülőhely ára 60 kr., az állóhely 30 kr. és hogy felülfizetések a jótékony czél érdekében elfogadhatnak, adjuk a műsört teljes szövegében:

Műsor.

1. »Madárka« dal Rubinsteintől előadja: az iskolai dalkör.
2. Coppé »A hajóroncs« fordította Endrődi Sándor. Szavalja: Láng Hermina.
3. Részlet »Rigoletto«-ból, Verdítől. Zongorán előadja: Jakab Berta.
4. »A régi könyv« Várady Antaltól. Szavalja Korda Boriska.
5. »Szerenád« Beleznay Antaltól. Énekli: Cziffra Olga.
6. »A keltő óra« Endrődi Sándortól. Szavalja: Fried Margit.
7. »Dalok« Tarnay Alajostól, Énekli: a dalkör.
8. »Melyiket« Várady Antaltól. Szavalja: Eszenyi Mariska.
9. »Pásztorhangok« Mihály Ignácztól, Zongorán előadja: Sándor Bianka.
10. »Áldjuk meg a magyart« drámai költemény Husz Lajostól. Zenei része Beleznay Antaltól.

Személyek:

Kalliope, Gálbory Anna.
Klió, Szokoly Ilona.
Enterpe, Láng Hermina.
Terpsichore, Breitner Elza.
Erato, Zettner Irén.
Melpomene, Csobánczy Margit.
Polyhymnia, Weiss Sarolta.
Thalia, Grossmann Klára.
Uránia, Eried Margit.
Szabadság, Korda Boriska.

* **Ötvenezer forint a F. M. K. E.-nek.** Aranyosmarótról írják, hogy Simó Mária 50.000 frtot érő vagyonát a Felsőmagyar köz-művelődési egyesületnek hagyta. Simó Mária mint magánzó nő élt Kőrmöczbányán. Temetésére Aranyosmarót küldöttséget menesztett.

* **Ki a szabadba!** Ezma és holnap a jelszó. Mindenki igyekszik itt hagyni a város poros levegőjét és siet a szabad természet virágos ölére. A Püspökfürdő, mely az átalakítások és építkezések folytán most versenyre kelt bármely kényelmes fürdővel, bizonyára annyira látogatott lesz, hogy a pinczerek nem fogják tudni zsebre rakni a sok szidást, a rossz kiszolgálás miatt. Rosszul irtuk, mert mint értesülünk, a derék bérlő gondoskodott, hogy az ő kitűnő konyhájából és pinczéből a megsokszorosított fürge személyzet azonnal eleget tegyen a közönség rendelkezésének még akkor is, ha egymást érik a vendégeket szállító vonatok. Aki nem hiszi, próbálja meg!

* **A székesfehérvári káptalan gyásza.** Stekl Lajos székesfehérvári székesegyházi főesperes, czimzetes prépost és székesegyházi gyóntató-kanonok, május hó 25-én életének 61-ik, áldozásának 51-ik évében végelgyen-gülésben meghalt. Temetése a közönség nagy részvéte mellett ment végbe.

Sanyaró Vendel legújabb nyögéséből.

— Hej ha egyszer én is ülhetnék már egy Leokádia napot! De mikor azt sem tudom, mikor van Egyed napja?

— Kezdem irigyelni a betörők hőstetteit. Szinte

szeretnék már én is, ha más nem legalább »sirke-fogó« lenni.

— Istenem, milyen előkelő állás lehet az a tyukprókátorság!

* **Baumeister Ernő — nyiregyházai vendéglős.** Baumeister Ernő a »Bazár« vendéglő bérlője — mint értesülünk — bérbe vette évi 12.000 frtot a Nyiregyháza városa által épített új vendéglőt 1896. január 1-től kezdve. — Baumeister újkor valószínűleg végleg elköltözik városunkból, s a »Bazár« bérletéről is lemond.

* **Eljegyzés.** Morvay Villibáld törekvő iparos holnap tartja eljegyzését Beney Juliska kisasszonnyal.

* **Regény az életből.** Lévay Sámuel hejcei gazdaember ezelőtt hat évvel kivándorolt Amerikába és szép fiatal feleségét és kis fiát otthon hagyta. Az asszony busult a férje után, szorgalmasan végezte a mezei munkákat és gondosan nevelte kis fiát. A falu legényei sokáig jártak a szép asszony után, a ki megközelíthetetlen volt. Az udvarlók végre is föl-hagytak az ostrommal. Időközben Orosi János jó-módu földműves, a ki már legénykorában szerelmes volt az asszonyba, özvegy ember lett, s most régi szerelme újra lángot vetett. Szerencsét próbált a férj nélkül élő asszonynál, de kudarcot vallott. Ez azonban nem riasztotta vissza, tovább hízelt és kedvében járt az elszomorodott menyecskének, s gyakran ki is segítette, ha valamire szüksége volt. Végre mégis célt ért, és viszonyuknak ezelőtt két héttel született leánygyermek lett a gyümölcse. Ettől kezdve a lelkiismereti furdalások gyötörték. Se éjjele, se nap-pala nem volt többé és gyötrelmét fokozta az, hogy a falu gunytárgya lett, mindenki ujjal mutatott az ezelőtt oly állhatatosan erényes asszonnyra. Május 28-ikán reggeli nyolcz órakor, a mikor kilenc éves fia az iskolába indult, kétszer is visszahívta az anyja az utról és csókjaival árasztotta el. Majd kis leánya bőlesőjére borult és keservesen zokogott, aztán föl-ment a padlásra és fölakasztotta magát.

* **Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalomtelt szívvel tudatják a jó gyermek, testvér, sógornő és rokonnak özv. Budai Endréné, szül. Germán Máriának folyó év június hó 1-én reggel 8 órakor élte 37-ik évében, hosszas szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult drága halott hült tetemei folyó hó 3-án d. u. 4 órakor fognak a Fő-utca 15-ik szám alatt lévő lakásánál a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint beszenteltetni s a nagyváradi-újvárosi ősi-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 10-én d. e. 9 órakor fog a nagyváradi-újvárosi r. kath. plébánia-templomban az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunytak rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyváradon, 1895. június hó 1-én. Az örök világosság fényeskedjék neki.

Tájékoztatlanság és ujságírás.

»A város póre« czim alatt egy ujdonság jelent meg egyik helybeli lapban, a mit azok, akik valaha magyar magánjogot, meg vizjogi törvényt láttak volna aligha irtak volna meg.

Mert a dolog úgy áll, hogy a város közönsége 25 ezer forint költséggel a vasuti kutház környékén egy kőhányást létesített, melynek a rendeltetése az, hogy a nagy vizek, rajta átbukva, a már elmosott területet ismét betöltsék. De nem mindenki így gondolkozik, pl. azok sem, a kiknek érdekében a fenti czim alatti ujdonság jelent meg.

Ezek ugyanis úgy gondolkoznak, hogy a város azért csináltatta az említett partművet, hogy nekik kavics- és homok-bányájuk legyen a mederben, a mely természetesen adóztatás tárgyát nem képezheti, — hiszen közterület — de azért kiaknázzható, még pedig úgy, hogy jó pénzért fuvarosoknak kiadják bérbe.

Itt kezdődik a kollízió. Ugyanis a Sebes-Körös vize hatósági felügyelet alatt álló víz, melynek mindenféle magánjogban elismert elv szerint, medrét a rendes vízáradások által elfoglalt terület képezi, tehát épen azon terület, melyet az élelmes szomszédos tulajdonosok egyrésze kihasználni akar.

Már pedig a vizjogi törvény 142. §-a e tekintetben tilalmakat állított fel, a minek az

áthágása büntetendő cselekményt képez, tehát az a »valami hivatalbeli irástudó« nem régi okmányokat fedezett fel, hanem mint törvényes fórum a mérnöki hivatal panaszja alapján a vízrendőri intézkedéseket fogantatosítja.

Megjegyzendő, hogy a meder középvonala, csak addig szolgál a birtok határául, míg a jogos magántulajdon-térképezés és telekkönyv-vezés által véglegesen meg nem állapított, már pedig a fennforgó esetben a kataszteri térkép, de meg a tkvi betét is igazolja, hogy a jogtalanul használt terület nem azoknak tulajdonát képezi, a kik azt a jelzett módon kihasználni szeretnék.

* **A szegedi kath. tanítóképző jubileuma.** Az 1844. év október hó 1-én megnyílt szegedi kir. kath. tanítóképző-intézet 50 éves fennállásának emlékére 1895. év június hó 9-én nyilvános ünnepélyt rendez a Boldogasszony-sugár-ut 57. sz. alatti új helyiségében. A jubileum programja s következő: Délelőtt 8 órakor ünnepélyes hálaadó istentisztelet az alsóvárosi Boldogasszony-trioplomban. Ünnepély kezdete 10 órakor.

Isten dicsősége. Beethoven-től. Előadja az intézeti énekkar. Megnyitó beszéd. Mondja Galler Kristóf intézeti igazgató-tanár. Viharban. Dürertől. Előadja az intézeti énekkar. 50. év emléke. Alkalmi költemény Bartha István tanártól. Szavalja Muszkopf Jakab végzett IV. é. növ. Vig társak. Keringő előadja az intézeti zenekar. A természet befolyása a nevelésre. Értekezés. Irta és felolvassa Báló Antal v. IV. é. növ. Kedves levél. Tipegő. Előadja az intézeti zenekar. A kápolna. Beckertől. Előadja az intézeti zenekar. Álom — való. Költemény Arany Jánostól. Szavalja Klement Jakab v. IV. é. növ. Magyar dal-egyveleg. Előadja az intézeti énekkar. Záróbeszéd. Mondja Bartha István intézeti tanár. Magyar dal-egyveleg. Előadja az intézeti zenekar. Induló. Huber »Nemzeti zászló« cz. dalművéből. Előadja az intézeti énekkar.

* **Epilog a diákkongresszushoz.** A »Debreceni Hírlap« politikai napilapban olvassuk a következőket: A városunkban nemrég lezajlott diákkongresszusról még mindig irnak a fővárosi lapok, Legutóbb a »Nemzet« és »Egyetértés« foglalkoztak egy-egy hosszabb cikkben a diákkongresszus előzményeivel, lefolyásával és eredményeivel. S jöllehet a fővárosi lapok mögött e tekintetben nem maradt hátra a helyi sajtó sem, mégis mindeig ideig nem jutott senkinek eszébe az, aki az országos diákkongresszusnak — még a kolozsvári megelőzőleg — Debreczenben való összehívását indítványozta. Kötelességünknek tartjuk azt most — bár utólagosan is — felemlíteni, hogy a kongresszus összehívását 1892. évben Halász Lajos hírlapíró, akkor harmadéves jogghallgató, jelenleg a nagyváradi »Szabadság« politikai napilap segédszerkesztője indítványozta és a »Debreceni Hírlap«-ban jelent meg indítványa egész terjedelemben. A kongresszus az évről — ő időközben eltávoztván az akadémiáról — elmaradt s ugylátszik a három éves pihenés csak előnyére vált az ügynek, mert a most lezajlott kongresszus oly fényes és impozáns volt, hogy emléke sokáig fog élni mindazok szívében, kik szerencsések voltak azon részt vehetni.

* **A biharvármegyei népnevelési egyesület** választmánya június 6-án délután 5 órakor ülést tart.

* **Nem lesznek befizetések.** A nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztárnál és az újvárosi régi piczulás bankban az ünnep miatt nem fogadnak el befizetéseket. Az említett intézetek ez uton hozzák ezt az érdekelték tudomására.

* **Erdekes fogadás.** Erdekes fogadás történt a télen merész bravourjairól országszerte híres Kempf Róbert főhadnagy és egy ismert gentry fiatal ember között. Kempf ugyanis abban fogadott, hogy gyalog 24 óra alatt elmegy a Nagyváradtól 107 kilométernyire fekvő Uj-Fehértóra. Szombat éjjel 11 órakor utnak is indult s így a fogadás tegnap éjjel 11 órakor el dőlt, hogy mily eredménnyel — még nem tudjuk, de ismerve Kempfnek bámulatra méltó kitartását, valószínűnek tartjuk, hogy a fogadást megnyerte.

* **Karhatalommal megakadályozott bankett.** Valami szolgálat fejében G á b o r á s Ferencz nagyváradai cigánynak a szent-andrási jegyző egy döglött malacot ajándékozott. A cigány jött vele keresztül. A vámosok megállították és nem akarták beengedni, mert a beteg sertés behajtása tilos ezidő szerint a városba. A cigány nem hagyta magát és visszavágott: Ez nem beteg disznó, mert már meg is deglótt. A deglótt jószágot meg nem tiltotta ki a nehezes város. Nem engedték be, hát letette a sorompón kívül a mezőre, behatárolta szépen szalmával és hozzá látott a pereputya társaságában a perzseléshez. Már előre csámcsogtak, hogy milyen véres, milyen kolbász lesz belőle, mikor a rendőrség lefoglalta a bankettre szánt sertést. Nem lesz hát bankett, de lehet egy kis elzárás.

**

x **Urak figyelmébe!** Szives megtekintésre kérem kalap-, cipő- és divatáru raktáramat. — Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét fehér- és színes- batist ingekre, férfi-, női- és gyermek sárgaczipőkre. Stern Lajos divatáru raktára Bémer-tér, (Poynár ház.)

*

x **Mindenütt azt beszélnek,** hogy a helybeli női felöltők áruházak közül a legdusabban van berendezve a Neumann I. Mihályé (Lévy-ház, corson) Itt párisi és berlini divat-cikkok kaphatók. Visszaküldendő áruimat csak pünkösdtől eszközölöm, mert akiknek alkalmuk nem volt szükségletét beszerezni, nem fogja azt sokáig halasztani.

Vidéki levelezés.

Tótlelek, 1895. máj. 30.

Tek. szerkesztő ur!

Azt hiszem nem lesz érdeknélküli dolog e lap olvasó közönsége előtt, ha a nép hangulatát és gondolkodás módját, nem különben szellemi fejlettségét jellemző Szalárd, Siter, Csatár és Tótlelek községekben közszájon forgó babonás mesét közlöm.

»Romlik a világ, szaporodik a gonosz, legkivált az urak, de meg a szegény emberek között is. Az ur Isten nem is vár tovább a javulásra, hanem még ebben az esztendőben kibontja haragja ostorát. Mit a következő módon adott tudtára minden élőknek!

Nem tudni hol, hol nem a mult napokban egy anya ujszülöttét keresztelni vitték. Hát a mint a pap keresztelné ijedtében csep hiba, hogy el nem ájult, mivelhogy a gyermek eleven hallá változott. Így aztán keresztelés nélkül vitték haza a halat, melyből aztán megint gyermek lett.

Másnap újra fogja a gyermeket a bába, meg a komaasszony, s csak beállítanak a sekrestyében. Gondolták: na most mégis csak történik valami. Ugy is lett. Amint a pap öntené a gyermek fejére a vizet, hát nem a gyermeket, hanem egy nagy szál gyertyát lát a pólyák között.

Mit volt mit tenni, megint keresztelés nélkül mentek haza. Otthon a gyertya — mondani sem kell — gyerek formáját vissza nyerte.

Harmadnap újfent elvitték, most meg cipő lett a gyermekből.

Mi az Isten esodája ez! — töprenkedik a pap — mit tegyek?

Hát azt tette, hogy megkeresztelte a cipőt, aztán kapta magát és négy felé vágta.

De megszóllal ám a felvágott cipő: szerencsésje kezelmeknek, hogy nem hal, sem gyertya koromban meg nem kereszteltek.

Első esetben u. is víz, a másodikban tűz által pusztultak volna el, most azonban az éhhalál fog pusztítani és nagy nyomorúság lesz a földön.

Eddig a mese. A szalárdi heti piacról hordták széjjel a falvakba. A legnagyobb baj, hogy a nép a hallottakat szent igaznak tartja.

Tótleleken ugyan sikerült egynéhánynak a mese képtelen voltát bizonyítanom, nem tudom, hogy lesznek vele másutt.

Egy másik dologról is referálok. Pajtás András mezei kerülőt, hivatalos működése közben, egyik meglehetősen összeférhetlen természetű gazdaember tetteleg bántalmazta. Az ügy a főszolgabíró hivatal elé került. A vizsgálat a folyik. Eredménye annyiban már is van, hogy az

illetőt s még egy másik tótleleki gazdát a csendőrök vadorzáson fogtak.

Ha még beszámolok azon szomorú tényről, hogy 30-án virradóra, erős dér volt, mely a virágzó rozs vetésekben nagy kárt tett; ez idő szejúnt eleget tettem levelezői tisztemnek.

Isten velünk!

r. l.

A nagyváradai kerületi tornaverseny.

— Az előkészületek. —

Serényen folynak napról-napra az előkészületek, hogy minél fényesebben sikerüljön a június 4-én rendezendő tornaverseny s hogy az érkező vendégek és a versenyben résztvevő ifjuság előtt örökké keillemes emlékezetű nap legyen a június 4-ike.

Az előkészületekről ma a következőket írhatjuk:

A versenydíjak.

Tegnap megállapították, hogy hány darab versenyérmét és oklevelet fognak kiosztani a versenyzők között; még pedig:

Futásra	2 ezüst	2 bronz	érem	4 oklevél.
Távol ugrásra	1	2	5	*
Távol rudugr.	1	2	5	*
Magas ugrásra	2	2	5	*
rudugrásra	2	3	5	*
Sulydobásra	1	2	3	*
Sulyemelésre	1	1	2	*
Nyújtóra	4	5	10	*
Körlátra	4	5	10	*
Lóugrásra	3	3	6	*
Bakugrásra	1	1	1	*
A katonai gyakorlatokban legkitűnőbb intézetnek			5	*
Kötélhuzásban legjobb intézetnek			2	*
Tornajátékban legkiv.			5	*

Az oklevelek és a versenydíjak ezüst és bronz érmei a Sonnenfeld Adolf Bémer-téri papirkereskedésének kirakatában láthatók. Az ezüst forint nagysága érmei egyik oldalán Biharvármegye címere látható, a másik oldalán a következő felírás:

»Nagyváradai kerületi tornaverseny.«

1895. Június 4.

A középiskolai tanulók kerületi tornaversenyét rendező bizottság — tekintettel arra, hogy az ünnepek miatt helybeli hírlapok nem fognak megjelenni, a tornaversenyt azzal kapcsolatos ünnepélyességeket illetőleg következőket tart szükségesnek most már a közönség tudomására juttatni.

1) A június hó 3-án hétfőn tartandó Rhédey-kerti népnepély befejezéseül este 8^{1/2} órakor zártkörű táncvigalom veszi kezdetét a lövöldé helyiségeiben. A tornász ifjuság megvendégelése szintén a lövöldé belső helyiségeiben történik, e czélből a lövöldé és sporttér június 3-án délután a közönség előtt elzáratik oda csakis a lövő házzal szemben levő kapun és a nagy körönd felé eső oldal bejáraton lehet az 1 frtos jegyek előmutatása mellett bemenni.

A sporttéren hétfőn délután a tornász ifjuság tart próba felállítást, ehhez azonban a néző közönség szinte csak az 1 frtos estei jegyek előmutatásával bocsáttatik.

2) Június hó 4-én kedden reggel 6 óra 30 perczkor nyitják meg a sporttér, a bejáratoakat pénztár felírások jelzik, ide a bemenet csak jegyekkel engedtetik meg. Ülőhely ára 1 frt állóhely 50 kr. Gyermekjegy 20 kr. Jegyek előre is válthatók a falragaszokon kijelölt üzletekben. A tornaversenyen megjelenő néző közönség különösen is felkértek, hogy szigoruan a neki kijelölendő helyeken tartózkodják, a tornaverseny színhelyére, vagyis a sporttér lemeilyített ovális területére, csak a tornász ifjuság, a tornavezető tanárok és a működésben levő bíráló bizottsági tagok léphetnek.

3. Június hó 4-én d. u. 2 órakor a Zöldfa szálló termében diszebed rendeztetik, mely a részvételi jegyek 2 frt 50 krral, az ivtartó bizottsági tagoknál, a tornaverseny alatt délelőtt a pénztáraknál válthatók.

4. A június hó 4-én délutánra tervezett kerékpár verseny elmarad, mivel az e czélra szükséges pálya az idő rövidsége miatt kellő minőségben el nem készülhetett. Ilyen kerékpár versenyek még e nyár folyamán a kerék-

párosok szervezett egyesülése után fognak rendeztetni s a közönség tudomására hozatni.

5) A rendező bizottság tisztelettel felkéri a város közönségét, különösen az uri-utca, fő-utca, vasuti ut. Bémer-tér, szt. László-tér, és kert-utca lakosait, hogy a tornaünnepély alkalmával városunkba érkező ifjuság és vendégek tiszteletére, házaikat a folyó évi június 3. és 4. napjára lobogó díszszel ellátni, ezáltal a városnak ünnepi szint adni méltóztassanak.

Kelt Nagyváradon, 1895. évi június hó 1-én.

Az ünnepély rendező-bizottság

A június 4-én N.-Váradon tartandó tornaverseny alkalmából ugyancsak 4-én a Zöld-fában délben 2 órakor leendő diszebed étlapja:

Leves.

Hideg hal és vegyes felvágott.

Vesepecsénye és Rossbeaf

Crémes- és Turóslepény.

Liba és csirke sült.

Ugorka és fejes saláta.

Sajtok. Fél liter bor.

A nagyváradai ipartestület.

— Május havi ülése. —

A nagyváradai ipartestület előljárósága a napokban tartotta meg május havi rendes előljárósági ülését, mely alkalommal a következő fontosabb ügyek nyertek elintéztet:

Bertsey György elnök megnyitja az ülést és hálás szavakban tudatja az előljárósággal, hogy egy magát megnevezni nem akaró nemeslelkű r. kath. főpap az iparos menház javára 1000 forintot adományozott.

Szünni nem akaró, lelkes éljenzések hangzottak fel az elnöki jelentés után és egyhangulag megbízták az elnököt, hogy ezen nemeslelkű adományért fejezze ki az egész ipartestület leghálásabb köszönetét.

A mult havi ülés jegyzőkönyvének és elnöki jelentésének tudomásul vétele után a jegyző felolvasta a pánztárnok április havi számadásos jelentését, mely szerint:

Bevétel . . . 1470 frt 01 kr,

Kiadás . . . 1372 » 08 »

Maradvány: 97 » 93 »

volt. Örvendetes tudomásul vették.

Ezután elnök előterjesztette a menház építése iránt Rimanóczy építésszel megkötendő szerződést.

Az előljáróság a szerződésnek minden pontját észrevétel nélkül egyhangulag jóvá hagyta; egyben megbízta elnököt, hogy a testület nevében az okmányt aláírhasssa.

Bertsey György elnök egy életre való eszmét pendített meg.

Ugyanis indítványozta, hogy az iparos menház alapkövetéle alkalmával az ipartestület ünnepelje meg tíz éves fennállásának jubileumát.

Kéri ezért az előljáróságot, hogy ebben az irányban leendő intézkedések megtételére hatalmazzák fel.

Az előljáróság elnök indítványát magáévá tette s a szükséges intézkedések megtételével egyhangulag megbízta.

Néhány kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után az ülést elnök bezárta.

I R O D A L O M.

„Vándor uton.“

E találó cím alatt gyűjtötte össze szintársulatunk szerelmes színésze, Tompa Kálmán a vidéki lapokban elszórtan megjelent verseit. — Ma midőn a fin de siecle, erkölcszetelenségét s az ugynevezett bohém életét dicsőítő költszet virággik, szinte cselekmény számba megy az egyszerű, családi kört festő, csöndes boldogságáról zengő színész-poetának verskötetete, ki dacára, hogy maga is a vásári zajban s a mai kufár világban él, megtudta őrizni e környezetben is lelkeinek az igaz boldogság iránt való fogékonyságát, költszetének üdeségét.

Szinte hihetetlennek látszik, hogy egy színész énekeljen a családi boldogsárról. Akik Tom-

pát ismerik, tudják, mily rajongó szeretettel árasztja el ez a mélyen érző, rajongó ember azt a szöke asszonykát, két kis gyermekének anyját.

Az ő muzsája nem álszenteskedő, hanem olyan egyszerű mint ő maga.

Vallásosság, családjához való ragaszkodás, gyermeki szeretet nyilatkozik meg a kedves színész-költő verseiben, melyek csengő-bongó sorokban folynak tova, mint az ér tova surranó habjai.

Az ő költészetét legjobban jellemzi lapunk munkatársának alábbi versecskéje, mely találóan festi az egyszerű, s a sors által sokat hányatott színész-költőt.

*
Tompá poézisa
Olyan mint a patak,
Melyre körös-körül
Zöld galyak hajlanak.
Pusztító viz árral
Sohasem fenyeget,
Nem görget sziklákat
Nem dönt ki tölgyeket.

*
Csöndesen folydogál
Tiszta szük medrében,
S ha egy sárga levél
Bele hullik épen,
Nem úzi forgatva
Felesillanó habja,
Altató morajjal
Lágyan elaltatja.

Nem keresi költeményeinek tárgyát a nagy világ zajában, hanem csak a családi környezetben. Szinte csodálkozik az ember azon, hogy mennyi változatosságot, mily nagy boldogságot talál a manapság már oly kevésre becsült — családi életben — Tompa kötetét, melynek előfizetési ára 1 frt lesz, hírlapíró barátai rendezik a sajtó alá. — (r.)

TANÜGY.

A nagyvárad kereshedelmi tanintézetén f. 189¹/₅. tanév végén a vizsgálatok következő sorrendben tartatnak meg: Május 30—31. III. évfolyam osztályvizsgálatai. Június 14., 15. és 17. az I. II. évfolyam vizsgálatai. Június 18., 19., 20., 21. zárérettségi írásbeli vizsgálat. Június 21. délután hittani vizsgálat. Június 24., 25., 26. zár (érettségi) szóbeli vizsgálat.

Nagyvárad, 1895. május hó 29.

Propper N. János,
igazgató.

Sport.

Aradi biciklisták Nagyváradon. Az aradi kerékpár klub a pünkösdi ünnepek alatt Nagyváradra kirándulást rendez és pedig két csapatban; az egyik csapat indul június 1-én délután 5 órakor Kisjenőig — ahol meghálva, — az utat reggel 5 órakor tovább folytatja; a másik csapat június 2-án reggel 5 órakor indul és Nagy-Úrögdnél utolérve az első csapatot, déli 12 órakor együttesen érkeznek Nagyváradra. Az első csapat június 3-án vasuton, míg a második csapat ugyanaz nap délután 1 órakor indul kerékpáron vissza Aradra.

EGYLET.

A nagyváradai szepitési-egylet köréből.

Meghívó.

A nagyváradai szepitési-egylet folyó hó 5-én délután 5 órakor a városháza tanácstermében rendes választmányi havi ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívóznak.

Nagyváradon, 1895. évi június hó 1-én.

Dr. Adorján Armin, Dr. Beöthy László,
jegyző. elnök.

A biharmegyei gazdasági egylet választmányi ülése.

— A biharmegyei sertésvész. —

A biharmegyei gazdasági egylet tegnap d. e. 10 órakor a vármegyeház kistermében választmányi ülést tartott, melynek egyetlen tár-

gyát a Biharmegyében kiűtött sertésvész feletti tanácskozás képezte. A gyűlést Szabó József elnök főképen azért hívta össze, hogy megnyugtassa a gazdaközönséget a napilapok által közölt vész hírekkel szemben s egyúttal megállapítsák azon óvintézkedéseket, melyekkel a vész továbbterjedését meg lehetne gátolni, különösen pedig, hogy a földművelésügyi miniszterhez intézendő felirat tartalmát megbeszéljék, miszerint a gazdák érdekeit jogtalanul sértő zárlat Biharmegyére nézve feloldassék, vagy az legfeljebb csak bizonyos vidékekre rendeltessék el.

Jelenvoltak: Szabó József elnöke alatt Weingärtner Andor titkár, Alexander Lajos városi- és Soós Károly állami állatorvosok, Nagy Lajos alelnök, Szunyogh Péter, Schwarz Abraham, Géczy Lajos, Szunyogh Zoltán, Száhlender Károly, Racsek János, Baranyi András, Keszthelyi Zoltán és Szabó Ferencz.

Szabó József elnök az ülést megnyitván, előadja, hogy a mai gyűlés összehívásának oka az, hogy a gazdaközönséget megnyugtassák a helybeli lapok túlzott vész híreivel szemben a sertésvészre nézve. A földművelésügyi miniszter már múlt hó elején leirt a vármegyéhez, hogy miután tudomására jött a sertésvész kiűtése a megyében arról részletes felvilágosításokat nyujtsanak be hozzá május hó 30-áig.

Szunyogh Péter előadja, hogy az intézkedéseket rögtön megtette s utasította a megye összes főszolgabírát és állatorvosait, hogy tüzetes kimutatást terjesszenek be arról, hogy a sertések közt a megbetegedések mikor, hol és mily mérvben történtek továbbá, mily kóros elváltozások észlelhetők a sertés-hullákon stb. E felszólítás következtében a mai napig 11 főszolgabírótól érkezett jelentés a sertésvészre vonatkozólag.

A főszolgabíró jelentése.

Fráter Barnabás, a derecskei járás főszolgabírójának jelentése szerint, Gróf Csokonics Endre hosszupályi uradalmában a múlt év november hó végén 124 sertés betegedett meg orbánczban, melyek közül 92 elhullott; február 15-én és május 15-én a sertések beoltattak, ekkor újra 11 darab 5—6 hónapos malacz hullott el.

Kiss Elek központi főszolgabíró jelentése szerint Lindtner Ákos káptalani- és Varga Lajos városi állatorvos csupán a l. sz. káptalan bagaméri, bicskei, hidegkuti, kisházai, mipepécsi stb. pusztán észlelték a sertés vészt hol a sertésállomány 20—40%-a elhullott még pedig a 3—8 hetes malaczok epilepsiában, a fiatal süldő malaczok pedig sertésvészben.

Bölonyi György a ceszéffai járás főszolgabírójának jelentése szerint a járás területén csak 2 megbetegedés fordult elő, elhullás egy sem.

Fejér Andor, a sáskóhi, Dr. Miskolczy Ferenc élesdi, Éder Géza beéli és Beliczay Sándor, belényesi főszolgabírók járásai területén egyetlen egy megbetegedés sem fordult elő.

Nagy Márton nagyszalontai főszolgabíró jelentése szerint csupán Markovics Kálmán, árpád-i birtokán ütött ki a sertés orbáncz, mely azonban már megszűnt.

Weiterschütz János szalárdi főszolgabíró jelentése szerint Vajdán Beck Henriknél hullott el 50 drb. Schwarz Gyulánál 1334 közül 120 db. Kepes Nándornál 120 közül 30 db. sertés orbánczban és lábzsugorodásban.

A miniszter rendelete szerint a sertés járatok kiadása be lett szüntetve és a zárlat Nagyvárad kivételével el lett rendelve az egész megye területére. Mivel azonban, mint a beérkezett jelentésekből kitűnik, a sertés vész hivatalosan csak a káptalani pusztákon lett konstatalva, a zárlat sérelmes a gazdáknak nézve, miért is a miniszteriumhoz ő maga is felterjesztést fog intézni, melyben a zárlatot csupán azon helyekre fogja kérni, hol a sertés vész tényleg kiűtött, vagy gyanus területek vannak a szakértők jelentése szerint.

Mi az oka a sertésvésznek?

Soós Károly azt hiszi, hogy a sertés vész kiűtésének egyik oka a rossz oltóanyagban keresendő, ő maga is talált bakteriumokat magában az oltóanyagban. Makoldi Sándor állami főállatorvost a miniszter ennek folytán

leküldte a megyébe, ki szintén konstatalta ezt a bakterológiai vizsgálatok alapján hivatalosan megállapította Biharmegyében a sertésvészt. Másrészt sokat tehetett a múlt év előző hónapok abnormis időjárása is.

Alexander Lajos szerint a sertésvész tulajdonképpen nem egyéb, mint az eddigi antrax néven ismert torokgyík egyik válfaja, melyet ő már ezelőtt 6 évvel észlelt, legelőszőr a hosszuháti pusztán konstatalta, akkor azonban csak 1—2 sertés hullott el, erre már akkor felhívta a szakkörök figyelmét, de nem adtak rá semmit, most már tömegesen lépett fel a vész, tehát rá terelődött a figyelem is.

Az óvintézkedések.

Soós Károly a baj meggátolására a következőket ajánlja:

A sertésvészben levő állatokat beoltani nem szabad, csupán akkor, ha a disznó orbánczot kapott, mert ekkor a másodszori beoltás tapasztalat szerint haszonnal jár. — A sertéseket alaposan dezinficiálni kell a sertés állásokat másokkal felcserélni; naponként 1 gramm kalomel is sok esetben jót tett. Kísérletet tett 1¹/₂ %-os só oldattal is, melyet a malaczok bőre alá fecskendezett, 10 állat közül ily esetben csupán 1 hullott el.

Alexander Lajos azt ajánlja, hogy a sertéseket zárják el ólakba, lehetőleg kevés vizet adjanak neki, eledeltől pedig csak friss zöld takarmányt. Ezt az eljárást B.-Böszörményben és Körösszegen már meg is próbálta, még pedig a legjobb eredménnyel. A kalomelt kifogásolja, mert az hasmenést okoz.

Szabó Ferencz gyakorlati óvintézkedésekre hivatkozik, miket a t. cz. káptalan uradalmán tett. Ivóviznek csupán felforralt vizet adott a sertéseknek, mely csakugyan hosszú ideig meg is gátolta a vész kitörését. A mi a takarmányt illeti, azt hiszi, hogy az nincs befolyással a betegségre.

A budapesti napilapok hírei szerint a sertésvészt Kőbányára Biharmegyéből vitték fel. Erre nézve hivatkozik azon körülményre, miszerint Győrbe nem régen 4000 sertést szállítottak a megyéből, melyek közt a mai napig egyetlen megbetegedés nem fordult elő, míg az ugyanazon kondában levő sertések közül, melyek a megyében maradtak, már számtalan malacz elhullott. — Tehát a vész nem kerülhetett ki Biharmegyéből.

A zárlat feloldása.

Végül többek hozzászólása után elhatározták, hogy mivel a felhozottak alapján a sertés-zárlat elrendelése Biharmegyében sérti a gazdák érdekeit, a gazdasági egyeslet feliratot fog intézni a földművelésügyi miniszterhez, melyben kérni fogják a zárlatnak a megye területéről való feloldását, illetve annak csupán a gyanus helyekre való elrendelését, a hol a sertésvész tényleg kiűtött és hivatalosan konstatalva lett. Mert a jelenlegi rendelet szerint még a teljesen egészséges helyekről sem szabad sertéseket elszállítani, a mi kimondhatlan gazdasági károkkal jár. Elszállítás előtt a sertések fertőtlenítendőek és csupán a ministeri hivatalos szakközeg jelenlétében adhatók fel a vasuton.

Elnök megköszönvén a tagoknak, különösen Szunyogh Péter alispánnak buzgalmit és érdeklődését, a gyűlés 12 órakor véget ért.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap d. u.: *Méltóságos csizmadiá.* Este: *Az ember tragédiája.*

Hétfőn: d. u. *Zsidó honvéd.* Este *Madarász.*

Keddén: *Bernardo Montilla.* Szerdán: *Szókimondó asszonyság.* (Madame Sans-Gêne) itt először.

Csütörtök: *Ugyanez.* Péntek: *Ugyanez.*

Szombaj: *Faust.* Opera. Vasárnap: *Brankovics György.* —

Este: *A piros bugyellár.*

Az ember tragédiája.

Sajnálattal kell előrebocsátanunk, hogy a három est classicus est közül éppen e harmadik, midőn a magyar classicai irodalom egyik legkiválóbb terméke került színre, sikerült legkevésbé. A hatás azonban, amelyet az előadás gyakorolt, nem igen támogatja ítéletünket sőt ennek ellentmondottak a lelkesedés, mondhatni csodálkozás és a meg-megújuló tapsok. De e hatásnak okát nem fogjuk megtalálni abban, mintha a mű morálja kellő visszhangra talált volna, hanem — sajnos, inkább megtaláljuk a szép és ügyesen alkalmazott diszletekben, a marsellaisében és más egyebekben. De hol volt akkor a hiba? Színészeinkben külön-külön nem, eltekintve egyes részletektől, hanem abban rejlik, hogy nem volt meg az egész előadásban az a harmonia, amely az egészet egybevonóvá, összhangzatosá tehető volna.

A három főszereplő, Tóvölgyi Margit, Balassa, Tompa dicséretre méltó és szép sikerű buzgalmat fejtett ki, Tóvölgyi Margit kisasszony Éva szerepében rendkívüli kellemmel és változatossággal játszott. Szerepének minden és egymástól igen különböző phazisaiban meglátszott a gondos tanulmányozás és helyes felfogás. Különösen elemében a heves kitérőknél van, legtökéletesebb ilyenkor arczjátéka; hangját azonban nem ártana kissé mérsékelni, valamint mozdulatait is kevésbé feszesekké tenni.

Tompa Kálmán szintén jól bevált. De nem tudott szabadulni a már nagyon megszokott szavalási módszerétől. Jelenetei, midőn lelkesedett, vagy midőn kétségbeesett, e miatt nem nagyon különböztek egymástól és az igaz, hogy egyedül, de meglehetősen mértékben csökkentette sikerét. — A többi szereplők, kivált Gál, a ki mindig kitűnő, kellő igyekezettel játszottak.

Balassát érdekes világitásban tünteti fel, ha előbbi alakítását »Fösvényt« és Luczifert összehasonlítjuk. — Mindkettőt ugyanezen helyes felfogás jellemzi, mindkettőn az alak, megjelenés és mimika egészen megfelelőek; de míg a zsugori megszemélyesítésében tehetségének minden ize egyesült, addig a Luczifer alakításában hiányzott hangjának kellő ereje és azon meglehetősen hátrányára szolgált, hogy Luczifert kevésbé felemeltnek mutatta, mint minőnek lenni kellett volna.

Ma este »Az ember tragédiája«-t ismétli meg a színtársulat, délután pedig a »Méltóságos eszmadia« kerül színre, melyről csak annyit kell elárulnunk, hogy a czimszerepet Főriss Pista játssza.

»A szókimondó asszony sárga«-ot Sardou Viktor nagyírú darabját tűzte az igazgatóság e hét műsorára. A czimszerepet Delli Emma bravouros alakítása, meg I. Napoleon szerepe Gál Gyula kezében lesz. A közönség lázas érdeklődéssel várja e nagyszabású premieret, mely társulatunknak egyik legjobb előadása.

Pique-nique a Rhédey-kertben.

— Az első júnialis. —

A Rhédey-kert vén fái régóta nem láttak oly kitűnően sikerült mulatságot, mint a minő tegnap a lövölde helyiségében lezajlott. Katonatisztek és jogászok rendezték az egészet, elég ha ennyit mondunk. Tudja aztán város és megyeszerte mindenki, hogy mit akarunk ezzel kifejezni.

Jó volt, pompás volt, a leányok és asszonyok holtra táncolták magukat a katona zenekar hangjai és Csillag Izsák bűvös nyiretytyüjének működése mellett.

A fáradhatatlan rendezőség, melynek élén Fabriczius Dezsőné Puky Józsefné állottak egy perczig sem maradt tétlenül, hogy az idei legelső júnialisra kellemesen gondoljon vissza mindenki, a ki csak részt vett benne.

A kert és a lövölde esinos színes lámpionokkal volt izlésesen feldisztve, (a mi Mezey Mihály és Enhuber őrnagy érdeme.

A négyeseket 60 pár táncolta.

Jelen voltak:

Leányok: Baróthy Ilonka, Busch Erzsike, Bozóky Margit, Bige Ilonka, Baróthy Erzsike, Giraud Vilma, Mayer Miczi és Antónia, Szűcs Irén, Urbán Ella, Cseresnyés Luiza, Winkler Mártha, Göndics Irén, Fesztl Karla, Pokorny Marianne, Fuchs Helén, Jelentsik Margit és Klára, Ritoók Micza, Böszörményi Tilda, Középegy Mariska, Csapó Ilma, Marienescu Délia, Géczy Anna, Serly Margit és Matild, Zsögöd Totika és Alice.

Asszonyok: Dr. Baróthy Ákosné, dr. Bozóky Alajosné, Busch Dávidné, Csák Máténé, Frankó Endréné, Frankó Józsefné, dr. Konrád Márkné, öz. Mayer Agostonné, öz. Giraud Ottomárné, öz. Szűcs Lajosné, Puky Józsefné, Urbán Adolfné, Baróthy Sándorné, dr. Hoványi Gyuláné, Nyíry Györgyné, Cseresnyés Albertné, Winkler Lajosné, Fabriczius Dezsőné, Göndics Lászlóné, Fesztl Raymondné, Pokorny Hermanné, Fuchs Mórné, Bachó Istvánné, Kiss Elekne, Jelentsik Istvánné, Bige Gyuláné, Csapó Ferenczné, Bartha Józsefné, Böszörményi Gézné, Fráter Imréné, Fráter Kálmánné, Remiz Alfrédné, Virányi Gézné, Molnár Lajosné, Középegy Kálmánné, Fényes Endréné, Szokoll-Wildburg báróné, Janky Antalné, Schwartz százasodné, Marienescu Athánázné, Szretkov Miklósné, öz. Serly Ödönné, Szlányi Gézné, Kendeffy Béláné, Kornstein Lajosné, Szánthó Imréné, Kappel Györgyné, Száhlender Károlyné, Moltinyi hadbiztosné, öz. Mezey Mihályné.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy kis regény levelekben.

Írta: Kritsa Róza.

1892 júli 10.

Kedves drága Blankám!

Hetek óta mindennap türelmetlenül vártam azon órára, a melyben a postakihordó szokott megjelenni házuknál és kíváncsian kukkantottam mindig a levéltáskába, hogy nem látnék-e egyet az én nevemre, a te szép gyöngybetűiddel czimezve s már-már reményem foszladozni kezdett az iránt, hogy birhassam a te kedves soraidat, midőn végre megjött a várt levél.

Látod édes, nem kellett volna ily későre hagyni válaszodat, hogy lettem volna megkímélve, ama komor gyanúsító gondolatoktól, a melyek hallgatásod miatt gyötrék fejemet... Ugyanis: én azt hittem, hogy csak ámitás, színelés volt a te irántam mutatott szereteted és vége szakad a zárdából kilépésünk által, az együttlétünk, tudni sem akarsz felőlem. Oh, és úgy fájt lelkemnek ama gondolat, hogy csalódom kellett benned, kitépp oly igaz barátomnak hittem, mint a mily igaz én valék és leszek mindig tehozzád!

De most már vége a kételynek, hisz bírom a kedves levelet, a melynek minden sora irántami meleg szeretetedről tanuskodik.

Hidd el kedves Blankám, nagyon érzem hiányodat. Miért is kellett utainknak szétválások akkor, midőn szívemnek leginkább van szüksége egy hü barátnői szívre! Annyi minden van elmondani valóm... De miután a sors megtagadta azt tőlünk, hogy tovább is együtt lakhassunk, elcsevegve egymásnak, a legapróbb részletig mindent, a mi öröm vagy szomorúságra készíti szívünket, a papir segélyére vagyunk utalva. Lépjünk tehát kölesönösen azon egyezsége, hogy — mellőzve az aprólékos eseményeket — életünk főbb mozanatairól egymást mindig tudósítani fogjuk.

Néhány nappal azután, hogy a zárdából haza jöttem, szüleim egy házi mulatsággal örvendeztettek meg, a melyről mama nevetve azon megjegyzést tevő, hogy ez részemre ismerkedési estély. A kedélyes mulatság hajnalitartott. Ott volt városkánk leányai és fiatal embereinek színe-java. Annyit gondoltam ez estén te reád, hogy miért is nem lehetsz mellett, mert néhány bátortalan fiatal emberről igen érdekes megjegyzéseket sughattam volna füledbe.

Pár héttel e mulatság után a »Rongyhasznosító egyesület« pénztárának gyarapítására, nagyszerű majális rendezett, a melynek színhelye

a városkánkat körítő gyönyörű fenyves erdők egyike vala. Mi is kirándultunk és mondhatom, hogy pompásam mulattam... A hivatalnoki kar teljes számmal képviselve volt ottan. Sok új egyénnel ismerkedtem meg, többi között egy csinos fiatal emberrel, neve: Bíró Gyula. Hanem erről majd máskor többet; levelem így is igen hosszúra terjedt. A mielőbbi viszontlátásig Isten veled!

Csókol hü barátnőd.

Bella.

1892. aug. 14.

Kedves jó Blankám!

Főlöszleg is mondanom talán, hogy mily nagy örömet szerzél az által, hogy kedves leveleddel nem késtél ismét oly soká. Ennek némileg talán az is az oka, hogy részesévé akartál tenni azon édes titkodnak, miszerint ideál képed megtestesülését feltaláltad a fiatal jegyző személyében s érzelmeid viszonzására lettek. Így hát mindketten boldogok vagyunk!...

Bíró Gyula is vallomást tett irántami forró szerelméről egy kerti mulatságon. Kétszer holdfényes éjjelen már zenét is kaptam tőle. Papa sokat zsörtölődött, hogy léha fráterek miatt éji nyugalomában megzavarva van; persze azt nem sejtí, hogy ki a háborító, mert titkot csak mamával közlém. Gyulát nem ismeri miután ő csak röviden tartózkodott itten: rokonainál volt látogatáson s teguap elutazott Kolozsvárra, bojtárkodni egy ügyvéd mellett. Egy rokonomnak többször említé, hogy látogatást akkor tenni házuknál, de én — szintén e rokonom közvetítése útján — egy és más gátló körülményt hozva fel okul, utját vágtam eljövételének, mert félttem attól, nehogy a papa által rossz fogadtatásba részesüljön, a ki mindig megvetően beszél a vagyontalan fiatal emberekről. És Isten tudja, mikor lesz Gyulának saját irodája... Papa gyakran hangoztatja azt is, hogy velem milyen nagyra törő tervei vannak: vagyonos férfihoz fog nőül adni, hogy gazdag asszony legyen belőlem. Jó, jó — gondolni ilyenkor — csak hogy ahhoz nekem is van hozzá szözlásom...

Pá édesem! Sok csókot küld a légen át, szerető

Bellád.

1892. szept. 2.

Édes kedves Blankám!

Néhány nap óta szívemnek együttes lakói az öröm és szomorúság s így már a te kis Bellád nem mondhatja magát teljesen boldognak!... Ugy-e kíváncsi vagy az okokra, e melyek szívemet egy időben kétféle érzésre tudják hangolni? Elmondok mindent részletesen, de nem csupán azért, hogy tudvágyad kielégítve legyen, hanem, mert jól eső érzés járja át egész valómat, ha szívem érzelmeit a te hűség igaz lelked előtt feltárhatom.

Először is örömemről szólok. Képzeld: alig rendezkedett el Gyula Kolozsvárt, már írt nekem, a melyben esdve kér arra, hogy váltunk egymással gyakran levelet. Miután pedig mamának jóváhagyását kinyertem, rövid időn válaszoltam rá. Nemsokára kaptam a második levelet is, tele írva forró szerelem, sirig tartó hűség s a többivel. És hogy egyetlen vágya bírt engemet... Gondolhatod, hogy minő kellemes érzések közt juttottak a kedves sorok s én már azon édes reményben ringatám magam, hogy boldogságteljes lesz az életem... Azonban papának egy határozott kijelentése fölzávarra szívem nyugalomát... Alig pár nappal a Gyula második levelének vétele után, így szólt hozzám:

— Komoly megbeszélni valóm van veled Bella; figyelj jól reám.

— Igen papa — felelém.

— Van nekem — folytatá papa — Marosvásárhelyt egy ifjúkori jó barátom, a kivel iskoláinkat együtt végeztük és életsajkánkat egy ugyanazon pályaféle hajókázattal, mindketten ügyvédek lettünk. E barátomnak van egy testvéröccse, de jóval ifjabb nálánál és igen vagyonos kereskedő. Ennek neje ezelőtt pár év-ezelőtt elhalálozván, most újra nőszüni akar. Barátom tudva azt, hogy nekem már férjhez adó leányom van, nagy buzgalmat fejt ki, hogy öccse az én vejem legyen, a kinek rólad olyan dicsérőleg nyilatkozott, daczára annak hogy még soha nem látott, hogy a gazdag kereskedő hajlandó nőül venni és a mint a barátomtól

ma kapott levélből értesültem, közelebről már itt lesz a kérő. Tehát édes Bellám arra figyelmeztetlek, hogy igyekezzél minél szeretetre méltóbb lenni, nehogy elszalaszszuk a gazdag parthit.

— Nem, soha! — törtem ki hevesen. — Semhogy neje legyek annak a férfinak, inkább!

— Mit inkább? — szólt indulatosan papa. — Nekem úgy van kedvem és hozzá mégysz! érted? ... Vagy azt hiszed talán, hogy holmi bolond ábrándokért, a melyek egy felnőtt leánynál igazán nevetségesek, elszalaszthatni engedelmem a gazdag kérőt! Azt tanácslom, hogy üzd ki fejedből, ha fészket ütött ottan a léha fráterek iránti ábrándozás, mert örökre boldogtalanná leszel. Messze vannak azok még kitzűzött pályájuk céljától, s a mikor oda érnek, akkor már rég elfeledték azokat a könnyen hívő leányokat, akiknek időtöltésből udvaroltak, s az alatt lassacskán te vén leánynya leszel. Légy eszedre azt mondom, mert ma-holnap a nyakadra nő a másik két leányom. S hát a két fiú! ... Istem, mennyi kiadás van öt gyermekre: iskoláztatás, ruházat stb. És én már öregszem, s beteges ember vagyok, ma-holnap fel kell hagynom az ügyvédkedéssel és miből fogom akkor családomat eltartani? ...

A papa hosszu prédikációja alatt azon elhatározás érelődött meg bennem, hogy miután egy nem szeretett férfihoz semmi szín alatt nőül menni nem fogok és hogy papának se legyek terhére — mert Gyulára még sokáig kellene várnom, ha csak valahonnan örökölni nem fog akkor, midőn megkapja az ügyvédi diplomát, hogy saját irodája legyen — visszamegyek a nem rég elhagyott zárdába, s ott fölveve a fátyolt, én is egyike leszek a tisztelendő testvéreknek ... Amint ezt közlém papával, előbb gunyos nevetésben tört ki, azután jól összeszidott és az ajtót indulatosan maga után becsapva, magamra hagyott.

Olyan izgatott voltam, hogy egész éjjel nem tudtam aludni és folyton fülemben csengett a kedves tisztelendő soror Makszentia azon mondása, hogy a zárda falain kívül a világ olyan, mint egy mochosos tenger, amelynek iszapos vizébe sok tiszta lényt buktatnak a pénzsovár emberek ... Hát nem csunya dolog az papától, hogy 18 éves leányát erőszakkal egy özvegy emberhez akarja nőül adni? akiről ugyan azt mondja, hogy gyermektelen lévén, annyi, mintha fiatal ember lenne. Hahaha! mintha valaki fiatal ember lehetne 42 évvel! ... De bár milyen legyen is, én őt nem szerettem, mert szívem összeszűkült Gyula körül; de sőt gyűlölöm. hogy miért lép épp akkor utunkba, amidőn kölcsönösen kicseréltük sziveinket! ...

Isten veled kedves Blankám! Küldj néhány imát érettem a jó Istenhez, hogy adjon erőt a lemondásra, és tegye fásulttá szívemet, hogy ne érezze a Gyulától örök elválás fájdalmát, mert csak így, így fogom tudni, a zárda falai között elvállalt szerepemet, könnyhullatás nélkül teljesíteni!

Csókol a te szerető bánatos Bellád.

1892. szept. 25.

Drága jó Blankám!

Fogadd hálás köszönetem gyorsan küldött tartalomdu leveledért; fölzarart szívemre enyhítő balszámul hatottak biztató szavaid és azon ígéreted, hogy érettem naponként fogsz imádkozni, még pedig azért, hogy a jó Isten górdítsen el minden akadályt a Gyulávali egyesülésem útjából, hogy ne legyek kénytelen a zárda falai között keresni enyhülést összetört szívemnek. És hiszem azt, hogy a te bűgő imáidnak köszönhetem, miszerint a gyűlölő kérő visszavonult, habár tartok tőle, hogy csak ideig-óráig; de e miatt most mégis kissé könnyebben érzem magamat. No de hadd mondjam el, hogy miként történt a dolog.

Már több nap óta fogfájásban szenvedek, de némán viselem a fájdalmakat, félve attól, nehogy szüleim orvosért küldve megkevesbítették fogaimnak száma, mert tudom jól, hogy ilyenkor az orvos rámondja valamelyik fogra, hogy az romlásnak indult és a kihuzatás kinyitójának alá kell vetnem magamat. Titokban sósborszeszszel igyekeztem a fájdalmakat csillapítani, amely nyújtott is pereczekig tartó enyhülést. Lassankint aztán a foghus feszülni kezdett, majd annyira megdagadt, hogy arcom olyan

lett, mintha fölfújták volna. A megfeszült bőr kifényesedett s a láztól vérvörös színt öltött. Szóval, olyan csunya lettem, hogy ... most örvendtem a Gyula távollétének ... Örülj velem te is, mert a kérő épp azon napok egyikén jött, amidőn oly torz vala arcom ...

Délelőtt úgy 11 óra tájt papa valami peres ügy végett a járásbírósnál volt; mama a konyhában és én a pamlagon voltam ledölvé.

Kopogtatás az ajtón. »Ki az?« — kérdém ijedten fölemelkedve. — Feleletül belép egy zömök termetű, széles arcú, kifejezéstelen szemű és a gyér haj miatti tulságosan magas homloku férfi. Illedelmes köszöntés után az ügyvéd ur hollétét kérdezé.

— Papa nincs honn — mondtam — de a mamát beküldöm.

— Hogyan! — kiáltá csalódottan — kegyed volna Bella kiasszony, akiről bátyám oly sok szépet mondott?

Tisztában lévén azzal, hogy az előttem álló férfi a gyűlölő kérő, végtelen megörvendtem azon, hogy arcom visszatetszést szűit nála; de azért kérdésére szomorú hangon feleltem:

— Igen uram, én vagyok Bella, akiről lát-hatja, hogy milyen szánalomra méltó arcczal bírok, amely miatt anyira el vagyok keseredve, hogy elhatároztam a zárda falai közé menekülni, hol nem fogok a guny tárgya lenni, mint itt a külvilágban.

— És arca mindig ilyen a kisasszonynak? — kérdé részvétellel a férjemül szánt ur.

— Igen, uram, és miután vége már a csodák korszakának, nem remélhetem, hogy csunya arcom valaha formát ölthetne.

És képzeld örömdömet: annyira degusztálódva lett a kérő, hogy sietett ajánlani magát, nem óhajtván már sem papa, sem mamával találkozni. Később a szobaleánytól értesültem, hogy menetközben míg az utcára ért, folyton mondott magában, de csak némely szavai voltak tisztán kivehetőkt »Felültetek ... Orbáncz ... bátyám is ... Bolond nem vagyok ... Szent-Antal tűz. Nekem nem kell ... stb.« Hahaha! mit bánom én, ha orbáncz, vagy szentantaltűzet constatált is felpuffadt arcomról, csak hogy megszabadulhattam tőle ... Amint a mamának elbeszéltem, együtt örvendtem velem, de papa egésznapi dult-fult mérgében; hiába védekeztem azzal, hogy eléggé nyájasan fogadtam a kérőt, s oka annak nem vagyok, ha arcomtól megijedt.

Igy állanak a dolgok, kedves Blankám! Ámde teljesen nyugodt még sem vagyok, mert félek attól, hogy mihelyt arcom valódi formáját visszanyeri, papa értesíteni fogja a gazdag parthit ...

Kedves leveled mielőbb elvárva, ölel és csókol szerető igaz barátnók Bella.

1892. Október 19.

Édes jó Blankám!

Kedves soraid nagy szomorúságban találtak engem, Oh az az utálatos kérő, mily sok kellemetlenséget szerze nekem! ... Amint utolsó levelemben irtam volt; papa rendkívül fel volt boszankodva a kérő visszavonulása miatt s nagyon természetes, hogy a szidalmazó szavak mind az én fejemre hullottak. Bár mint védett is mama, — a ki beteg arcom miatt nagyon sajnált — nem volt képes a papa haragját lehitetni; folyton azt hangoztatta, hogy első teendőm az lett volna, a kérő megérkezésekor, mamát azonnal behívni, a ki minden bizonytalanságot tartóztatta volna addig, míg ő a családot értesítve, haza jött volna a járásbírósnál. Szóval papa olyan izgatott volt, hogy az ebédet is érintetlenül hagyta, s este heves fölajásról panaszkodott. Ugy aggódtunk mamával, nehogy beteggé tegye a boszankodás és megnyugvásuokra szolgált az, hogy másnap — habár nagyon rossz kedvű volt, — de irodájába ment. Elvágta azonban annyira megromlott, hogy több napon át alig vett magához valamit: emiatt ereje szemlátomást fogyott, míg végre ágyba esett és — házunk a szomorúság tanyája lett! ...

Valahányszor az orvosnak — a ki epe kiömlést constatált — baljóslatu arcára tekinttem, szívemet kínzó fájdalom szoritá össze, s agyamban örületes gondolatok támadtak: apagyilkosnak képzeltem magam! ... Órákig térdeltem a Megváltó feszületnél áhítatosan könyörögve hozzá, hogy adjja vissza egészségét a

szegény papának. És a könyörülő Jézus meghallgatva bűgő imámat, enyhét nyújtott szenvedő szívemnek. Pár heti nehéz betegség után a papa egészsége jobbra fordult. Már nem fekszik többé az ágyban, csak néha dől le úgy felöltözötten a díványra, mert még mindig igen gyenge. Azt mondá tegnap, hogy levél útján keresni fog egy olyan segédet, a ki az ügyvédi teendőket végezni tudja, míg ereje visszatér, mert ha még sokáig nem vállal munkát a kliensek mind elmaradoznak,

A papa felgyógyulásával szívembe visszaköltözött a béke ... Gyulának holnap fogok válaszolni, régen küldött levelére; félek, hogy talán nehezelt is rám, mert ily soká soha nem késtem meg levelemmel. Most már nem rettegek attól, ha meglátna is, mert arcom visszanyerte eredeti kinézését.

Ezerszer csókollak kedves Blankám, és maradok válozatlanul igaz hű Bellád.

1892. November 6.

Szeretett kedves Blankám!

Midőn levelednek azon sorait olvastam, hogy közel van azon nap, a melyen szived választottjával az oltár előtt Himen rózsalánczai örökre összefűznek, szívemben sajnó fájdalom éreztem s szemeim előtt az odatolóuló könnyek miatt összefutottak a sorok ... De ne érts félre kedves Blankám, mert szívemnek sajnója és a könnyek, nem a csunya irigység könnyei valának, hisz én oly végtelenül, oly igazán szeretlek téged, hogy ez érzélem mellé nincs ereje férdőzni az irigységnek. De fájt, sajnó szívem azért, hogy a sors miért oly mostoha hozzám. Mi bünt követhettem el, hogy annyi szenvedéssel kell vezekelem! ... Pedig már azt hittem, — miután papa felgyógyult betegségéből, hogy napjaim ezután zavartalan nyugodtságban fognak eltelni, mert egyik vidéki lapnak »Himen rovatá«-ban olvastam eljegyzését az arcomtól megijedt kérőnek. Nem tarthattam tehát attól, hogy újra lépéseket teend felém. S mind ezek daczára, soha olyan boldogtalannak nem érzem magam, mint jelenleg vagyok! ... Reményem utolsó sugara is elsötétedett az iránt, hogy boldog lehessen, mert nincs gyógyír szívem sajnó sebére! ... Most már nem lesz kínos a zárda falai között temetkeznem, mert a külvilágot annnira meggyűlöltem, hogy onnan mielőbb menekülni vágyok! ...

Mily bohó voltam akkor, a midőn úgy reszkettem a gazdag kereskedőtől; elgondolhattam volna, hogy papa talán még sem leend olyan Tiránus, hogy édes leányát egész életére boldogtalanná tegye, oda erőszakolva egy utált férfi oldalához; de ha mégis ... mama közbe vetette volna magát. Akkor azt hittem, hogy nagyobb bánat nem érheti szívemet, mert Gyulától elszakítani akarnak. Pedig akkor meg volt Gyula. De most! ... Oh had tudjam én azt elmondani!

Másnap, a hozzád szóló levelém postára adása után, Gyulának irtam igen terjedelmesen, de elég balga valék a gazdag kérőt is felemlítenem, mint a ki okozója volt hosszas hallgatásomnak, mert — irám — sokáig haboztam affölött, hogy e két szó közül; igen, vagy nem, melyiket mondjam az igen előnyös párthinak; de miután a vagyon csillogó fénye szememet még sem birta annyira elkápráztatni, hogy elnyomva lehetett szívemben a szerelem érzése: »nem«-mel bocsátam útjára a megszorodott kérőt.

Oh, Istenem! miért nem bénítád meg kezemet akkor, amidőn ama sorok írásához fogtam, amely megölője volt boldogságomnak. Ezzel elvesztém őt örökre! ... De az mégis borzasztó, hogy ártatlan tréfámat úgy félre értette, hiszen további sorokból meggyőződhetett irántai forró szerelmem rendületlenségéről ... Előre örvendtem azon, hogy milyen kedves levelet kapok rövid időn tőle, amely az ő édes szemrehányó, dorgáló szavaival lesz tele; de miután sok nap elmúltával sem jött meg a várt levél, nem bírva már tovább kiállani szívem nyugtalanságát, töl-lat vettem kezembe és újra irtam, kérve, esdekelve, hogy bocsásson meg izetlen tréfámért.

Oh drága Blankám! neked fogalmad sem lehet arról a fájdalomról, amely szívemet elfogá, midőn levelém hat nap múlva felbontatlan jött vissza kezemhez!

Nem kétkedem abban, hogy te is helyesled azon megmásíthatlan elhatározásomat, miszerint

apáca fogok lenni. Összetört szívemnek enyhét, csak a szent falak között remélhetek!...

Boocsás meg édesem, ha bánatom elmondása által megszorítottam érzékeny szívedet. Több panaszt nem fogsz hallani tőlem, mert e levelem utolsó fog lenni. De nem, még egyszer írok, tudatva a napot amelyen Jézus jegyesévé avatnak.

Isten veled kedves Blankám! Él boldogul! de ugy-e, boldogságod közepette sem feledkezel meg a te szerencsétlen. Belládról?

1892. november 19.

Édes cukros Blankám!

Képzelem, mennyire meg leszel lepetve e levelem átoltvasásakor s hiszem azt, hogy jó szíved mint fog örülni azon a változáson, amely sorsomban beállott... Lázás álom szüleményeként tűnik föl előttem, ha kiállott szenvedésemre gondolkodom... Nincs már semmi baj, s így nem kell elbujdosnom a világból. S milyen egyszerű megoldása volt az egész dolognak. Oh, ha én a valót sejtettem volna, hány álmatlan éjszakától lettem volna megkímélve...

Szüleim, amint közlém velük azon elhatározásomat, hogy apáca fogok lenni, roppant haragra gyultak és dorgáló szavaiknak egész záporával borítottak el. Azután mama — látva, hogy szándékomban megingathatlan vagyok — a gyengélgedő papával akart hatni rám, hogy lépésem által a sirba fogom taszítani.

E bűnödért — így szólt mama — hiában kísérlelnéd meg a zárdában a vezeklést, mert a szülő gyilkos bocsánatot nem remélhet Istentől.

Ambár e szavaira lelkifurdalás felét érzék, de mégis megmásíthatatlannak nyilvánítám elhatározásomat. Erre aztán sirva könyörgött mama, utat nyitva ez által az én könnyeimnek is, amelyek patakként folytak szememből. Ugy szerettem volna megvigasztalni a szegény mamát, de képtelennek érzem magam rá, mert a zárdáról lemondani nem bírtam volna, hogy csalódott szerelmemmel továbbra is a külvilágban éljek. Látni a mások boldogságát, s hirt renni egykor arról, hogy Őt más bírja helytem.

Haragjában papa annyira ment, hogy minden közlekedést megszakított velem, amely viselet nagyon gyöttrőleg hatott rám. Ha szóltam hozzá, fejét elfordítva hallgatással mellőző kérdésemet. És ha a mama bánatos arcára néztem, s hallottam kínos sohajait: szívemet szét-pattanással fenyegeté az önvád, de még sem bírtam lemondani tervemről.

Néhány kínos nap telt el így, midőn egy délután papa — megtörve a velem szembeni hallgatását — így szólt hozzám:

— Remélem, hogy ama bolond gondolat, miszerint apáca légy már elpárolgott fejedből.

— Oh papa, ne neheztejl rám, hogy nem tudom megváltoztatni szándékomat — feleltem reszkető hangon.

— Hogy vinné el a... majd megmondom mi a zárdádat, — mondá papa; de bámulatomra s hangja szelid volt, menten minden haragtól, s szeméből a régi nyájasság sugárzott felém. — A esőmörlésg laktam azzal az apáca históriával,

— De papa hiszen...

— No elég már, ne halljak többet arról — szakítá félbe, s csodálkozásom tetőpontra hágtott, amint arcára pillantva látám, hogy ajkain a rég nem látott kedves mosolygás jelent meg. Tulajdonképen azért jöttem hozzád, hogy megkérdezzek: van-e kedved megismerkedni az új segéddel.

Képtelen valék feleletet adni, oly fájón érinté szívemet e kérdés, mert azon boldog nap jutott eszembe, amelyen Gyulával ismerkedtem meg, s a szép fellegrákok építése jövő boldogságomról. S egyszerre lelkem elé lőnek idézve a későbbi boldog órák is, a melyeket az ő társaságában tölték; a vele folytatott levelezés s az aranyos terved szövése, a midőn majd egymásé leszünk... És most mindennek vége! Mint a pára foszlottak szét az aranyos tervek, s kártyavárként hullott össze a szép felegvár!...

Az eltűnt boldog napokrai fájó visszaemlékezés annyira leköté gondolataimat, hogy feledve lőn előttem az, miszerint nem vagyok egyedül s szemem az ő aggódva vizsgáló szemével találkoztak.

— Nem tudom mi van veled Bella, —

szólt résztvevő hangon, — Viseleted igen aggaszt engem. Te beteg vagy s mulhatlanul szükséges az orvos véleményét kikérni. Tehát azonnal...

— Nem vagyok beteg papa — szakítám félbe zokogva — csak boldogtalan, s keserűséggel telt szívemet nagyon sebzé gunyolódásod.

— Te bohó, hát lehet bántó abban, hogy az új segéd megismerkedni akar főnöke leányával; igen csinos fiatalember és már ügyvéd-jelölt.

— Elég már papa, ne szaggasd még jobban szívem sebét. Én nem akarok tudni semmiféle fiatal emberről, mert apáca fogok lenni.

De édes Bella, éppen azért akar segédem megismerkedni veled, mert eme szándékról értesülve van és tanácsodat akarja kikérni, hogy ha netán ő is világyűlölővé válna, melyik szerzetet ajánlanád, a hová beállhasson — bárátnak.

Ez már a soknál is több volt! Vérem annyira fellázadt a segéd szemtelen izenetére, hogy mintha láthatatlan rugó által lököttem volna, ugrottam föl a székről és — a következő perczben már a kopár kertnek lugasában valék, hol félajultan rogytam az asztalt körül-folyó nyírfából készült padra. Vérem ugy bizsergett, hogy daczára a késő őszi éles levegő-jönnek, mint Láva égeté egész valómat s fejemet a lüktető erek szétattanással fenyegették. Elkéseredettségem tetőpontra hágtott annak tudatában, hogy teljes részvétlenség környez, mert hisz az édes apa is csak gunyolja, sebzi boldogtalan leányát, ahelyet, hogy elégtételt kérne a jött-ment idegentől a coufidentiáért... Torokomat mintha vasmarokkal szoritották volna, ugy fojtogatta a szivgyötrelmem... Nem tudtam mennyi ideig lehettem a kínzó állapotban midőn végre a szivemben összegyűlt fájdalmas érzések, könnyárban törtek utat. Fejemet az asztalra fektetett karjaimra hajtva zokogtam keservesen s érzem lassankint mind könnyebbé válni a nyomást szivemen. A több perczig tartó sirás után nagy kimerültség vett erőt rajtam, s olyan bágyadtnak érzem magam, hogy vágyva gondoltam arra, ha ágyamban lehetnék. Néhányszor tevék is kísérletet, hogy szobámba menjek, de lábaim megtagadták a szolgálatot s fejem újra erőtlennül hullott vissza karjaimra.

Enyhe nyári délután volt, s én a kertben sok sok Margaréth virágot gyűjtve esokorba, indultam vele a kijárat felé, hogy friss vízbe téve szobám kis asztalkájára helyezzem. Midőn már csak néhány lépésre valék a kert ajtótól, az esendesen felnyílt, s szembe jött velem — Gyula... Szemei vágyva tapadtak a kezemben lévő esokorra, s esdekelve kért egy szálat abból, hogy azt tépdesve, meggyőződést szerezhessem szerelmem felől.

— Bella hol vagy? — kiáltá ugyanekkor papa.

Ijedtemben hangos sikolyt hallattam és — elvult tűnve minden: az enyhe nyári délután, a Margaréth esokor és Gyula is.

Tehát csak álom volt az egész!...

Több egyén lépésének zaját hallottam és újra a papa hangját:

— A lugosban van, onnan jött a sikolytás.

— Milyen meggondolatlan az a Bella — mondá haragosan mama — hogy ily hideg ködös időben, minden felöltő nélkül oly soká időz a kertben.

— Nem gondolva azt, hogy ide menekült — szólt papa — szobákat vettem kutatás alá, s ez alatt az a rossz leány jól áthúthette magát; de csakhogy végre megtatáltuk.

E szavak alatt már a lugos ajtajához értek, a melyen először mama lépett be, azután papa és végül...

— Nincs kegyelem — mondá nevetve papa — mégis csak bemutatnom neked az ügyvédjelölt urat.

— Gyula! — kiáltám feléje indulva, de a kiállott izgalmak folytán erőm cserben hagyott, s karjaival védett meg az összeroskadástól.

— Hát így vagyunk apáczejelölt kisasszony! — gunyolódék paba — No látott Biró ur ilyen álszentet?

Ily jó véget ért aranyos Blankám az én szomorú históriám!... Első levelemre azért nem válaszolt Gyula, mert azzal egyidejűleg kapta a papa meghívását is és jövetelével meg-

lepetést akart szerezni; felbontatlan visszajött levelem már nem találta Kolozsvárt: néhány napra Budapestre kellett mennie.

Eljegyzésünk a karácsony ünnepein fog vég-bemenni és a farsang folyamán lesz az esküvő. És mily öröm az rám nézve, hogy nem kell elhagynom a szülei házat, mert Gyulának közös irodája lesz papával.

Pá, lelkem drága Blankám! Fogadd ezer csókját a téged mindig szerető nagyon boldog Belládnak

T Á V I R A T O K.

Közös minisztertanács.

Budapest, június 1. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik, hogy ma délelőtt 11 órakor a király elnöklete alatt közös minisztertanács volt, melyen Goluchovszky gr., Krieghammer, Kállay, Windischgrätz herczeg, Falkenhay gr., Bánffy br. és Jósika br. miniszterek vettek részt. — Bánffy és Jósika miniszterek délután 2 órakor Budapestre utaztak.

A király csapat szemlén.

Budapest, június 1. (Saját tud. táv.) Ő Felsége ma reggel Bécsben szemlét tartott a 2. tiroli vadászrezred felett. Szemle után elismerését fejezte ki a csapatok magatartása fölött.

Falke utódja.

Budapest, június 1. (Saját tud. távirata.) Az osztályfőnöki állásra a külügyminiszteriumban Falke utódjául dr. Jettel osztálytanácsos van kiszemelve.

Uj titkos tanácsos.

Budapest, június 1. (Saját tud. táv.) A király ifju Eszterházy Móricz gróf veszprémmegyei főispánnak a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Dékán-választás.

Budapest, június 1. (Saját tud. távirata.) Ma délelőtt választotta meg a tud. egyetem tanári kara a dékánokat. A hittudományi karon: dr. Bognár István; a jogi karnál: dr. Kovács Gyula; a bölcséletin: dr. Thewrewk Emil; az orvosoknál: dr. Hőgyes Endre lettek megválasztva. A június 8-án tartandó rektor választásra a hittudományi kar meghívottai: dr. Bognár J., dr. Rapaics R., dr. Breznay B. és dr. Archenbrier A.

A Zichyfalvi mandátum.

Budapest, június 1. (Saját tud. távirata.) A ma megejtett választáson a Zichy falvi kerület képviselője nagy többséggel Dániel László alispán lett, Babinszky Jánossal szemben.

Agrár-bank.

Budapest, június 1. (Saját tud. távirata.) A bécsi Union-bank ma alakította meg az agrár-bankot, melynek elnökül Hieronymi, volt miniszter van kiszemelve.

Nagy tűz Hamburgban.

Budapest, június 1. (Saját tud. táv.) Hamburgból jött távirat jelenti, hogy a tegnap villám által fölgujtott petroleumraktár még egyre ég.

Földrengés.

Budapest, június 1. (Saját tud. táv.) Laibachban tegnap este ismét gyöngge, többször megújuló földrengést észleltek

K ö z g a z d a s á g.

Sertésvész Ausztriában.

A földmívelési miniszter a sertéseknek Alsó-Ausztriai területről Magyarországba való behozatalát a bécsi állatvásáron és a bécs-ujhelyi sertéspiaczon fellépett sertésvész behurcolása elleni védekezés czéljából, megtiltotta.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. május 31.

Készbuza ma élénken kínáltott, de malmaink részéről nem igen kerestett. Nyugodt irányzat és 2 1/2 krral magas árak mellett 20.000 q. hazai buza jött forgalomba és pedig:

Idegen buzában nem volt fizem.
Rozs irányzata nyugodt. Az árak 6.30—6.40 forinton jegyeznek.

Árpa és Tengeri irányzata csendes.
Zab irányzata tartott.

II. Határidő üzlet. Vidékről esőzéseket jeleztek, minek folytán piacunkon élénkebb realizációkedv keletkezett. A nap folyamában azonban a vevők száma megszáporodott és Berlin is 2 márknyi áremelkedést jelezvén, az irányzat csakhamar szűzárdbb jellegű lett és az árak buzában és rozszban 5—7 krral, tengeriben 8—9 krral, zabban 1—2 krral javultak.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. június 1-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	123.25
Magyar koronajárdék	—	—	—	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	126.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	103.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	125.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	98.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	98.75
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	—	—	—	158.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	148.50
Osztrák járdék papírban	—	—	—	101.25
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	101.25
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	123.25
Osztrák korona járdék	—	—	—	123.25
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	101.50
Osztrák-magyar bankrészevény	—	—	—	158.—
Magyar hitelbank részevény	—	—	—	1074.—
Osztrák hitelintézet részevény	—	—	—	477.—
Osztrák-magyar államvasuti részevény	—	—	—	404.95
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	431.25
Német birodalmi márka	—	—	—	964.—
London vista	—	—	—	127.50
Paris vista	—	—	—	48.25
20 márkás arany	—	—	—	11.89

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Madách Imre remek drámai költeménye.
Fényes kiállításal.

Nagy bérlés 32-ik szám. II. Kis bérlés 12-ik szám

Páros. Páros.

Vasárnap, 1895. június hó 2-ánDélután fél 4 órakor népeledés, felére leszállított hely-
árakat. Bérlésünöben.**A méltóságos csizmadia.**

Bohózat 4 felvonásban.

Este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal, bérlésfolyamban.

Másodsor:

Az ember tragédiája. Drámai költemény 11 színben, 14 képben. Irta: Madách.
Zenéjét szerző: Erkel Gyula.

Az előadás kezdete fél 8, vége fél 10 órakor.

Holnap hétfőn, 1895. június hó 3-án, két előadás.
Délután fél 4 órakor, leszállított helyárrakkal. bérlésünö-
szünöben.**Zsidó honvéd.**

Énekes bohózat.

Este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal bérlésfolyamban.

A MADARÁSZ.

Nagy operette.

NYILTTÉR.**BANK-IRODA.****Pénzkölcsönök.**

Azon kis- és nagybirtokosok, háztulajdonosok, vagy egyéb fekvőségek birtokosai, kik 4%-os kölcsönt törlesztésre óhajtanak felvenni, forduljanak **LÖVINGER J. JÁNOS** irodájához (Nagyvárad, Kapuczinus-utca 68, Stépán-ház.); ugyanaz értesíti a t. közönséget, hogy a kölcsönök 300 forinttól kezdve bármely összegig vehetők fel. Minden a bank szakmába vágó tárgyak nálam kaphatók.

(106) 5—0

Eladó.**Székelyhidon, Nagyvárad-utca**

325. szám alatt levő

ház, olaj- és kásamalom

szabadkézből eladó.

Értekezhetni ugyanott.

(148) 1—1

Szent-László

Főúvad: június hótól augusztus végéig. Előúvad: május 31-ig.
Utóúvad: Szeptember hó 1-től október hó végéig 50% szobahőmérséklettel.

gyógyfürdő.

(Püspök-fürdő.) Nagyvárad mellett félórára vasuti állomás, távirta és posta.

Fürdőmegnyitás kezdete május hó 1-én.

Ujjonnan fűrt ártézi-kút, mely csak 36 méter mélységénél fogva valóban a természeti ritkaságok közé sorozható. A bámulatos kristálytisza viznek hőfoka 33 1/2 Réaumur. Ezen ujjonnan talált hévízvízmeleg be lett vezetve minden fürdőmedencébe s nevezetesen a tükörfürdőbe, valamint a kádás és mór-fürdőbe is, mely utóbbiak hatása, mivel a mór-föld e kútító gyógyhatású hévízben van felolvasztva s alkalmazva — kettős lévén, feltűnő gyogyeredményeket mutat fel.

1894. évről 1895. évre az összes fürdő-medencék és vetkezők egészen újból lettek a legnagyobb kényelemmel és eleganciával építve. Azozenfelül épült 15 kényelmes kád- és mór-fürdő.

Van e fürdőtelepen igen diszes gyogyterem, gyönyörű nagy társalgó- és táncsteremmel, étteremmel, kávéházzal és fedett teraszokkal, közvetlenül a nagy és árnyas erdő szélén; séták a diszes parkban, az árnyas erdőben és a Somlyó-hegyen fűdött sétat hely, kútító konyha, kútító borok; hírlapok, tekepálya, naponta háromszor zene. Időközönként a váradi katonai zenekar is játszik.

A hévízfürdők kútító eredménnyel használtatnak az ivóvízzel együtt, heveny és különösen idült gyomor-, bél-, légső-, tüdő- és hólyaghurutoknál; feltűnő eredményeket tanusított a májbajoknál s nevezetesen az epékővek képződésénél, az epetak, első műtéténél, valamint az ezekből származott sárgaságoknál kezdődő vagy már előrehaladt vesebajoknál, melyek a vízibetegség tüneteit idézik elő.

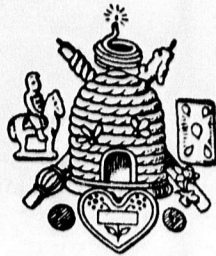
A mór-fürdők, melyek szintén ezen kútító gyogyhatású hévízzel készítettnek, bámulatos eredményeket mutattak a heveny és idült izületi csúznál, valamint köszvényes fájdalmak, izületi daganatoknál, görvél-kórnál, de legkivált azon női betegségeknel, melyek oly mindennapiak s melyek a női szervezetet annyira kimeríteni szokták, ilyenek a rendetlen vérvesztések, az ezen időben megjelenni szokott méh- és alhasi fájdalmak, fehér-folyás stb.

A fürdő 120 szép, tágas világos szobával rendelkezik. — Fürdő-orvos: **Dr. FILKOR LAJOS.** Bővebb tudósításokkal szolgál

(92) 6—6

a fürdőgondnokság.**Fröhlich József****MÉZ- ÉS VIASZÁRU-ÜZLETE NAGYVÁRADON.**

Ajánlom a Főt. kath. Plébános urak b. figyelmebe kútító minőségben és az egyház rendeletei szerint **valódi tiszta méhviaszból** készített templomi és egyéb viaszgyertyáimat.

Alapított 1835.

Elsőrendű valódi tiszta oltár-méhviaszgyertya 1 kgr. 3 frt.

Elsőrendű husvétli-méhviaszgyertya 1 kgr. 2 frt 60 kr.
Sárga oltár-méhviaszgyertya, a nagyheti egyházi szertartáshoz és gyászistentiszteletekhez 1 kgr. 2 frt 20 kr.

Másodrendű méhviaszgyertya 1 kgr. 2 frt.

Műviaszgyertya 1 kgr. 1 frt 60 kr.

Gyújtó viaszgyertya, nem csepegtet, 1 db 10 kr., 1 kgr. 2 frt.

Finom tömjén 1 kgr. 1 frt 20 kr.

Részletes árjegyzékkel kívánatra — bérmentve szolgálók. — Bármely fajta viaszgyertyámat, 5 kgramm mennyiségtől kezdve, bármely postaállomásra díjmentesen csomagolva, bérmentve szállítom.

Czégem számos előkelő kútintetéssel és elismerő-levéllel rendelkezik.

Teljes tisztelettel

(44) 0—9 **FRÖHLICH JÓZSEF.**

Egy ügyes fiu tanulólul fólvétetik.

Tejeladás.

A nagyvárad i. sz. káptalani uradalom micskei gazdaságából naponkint literes és félliteres bedugaszolt palackokban, kifogástalan minőségű, egészséges tej fog Nagyváradra a vevők részére beszállítani.

Megrendelést elfogad az uradalom központi irodája Barátok-utca 854. sz. a. s ugyanott az eladás feltételei is megtudhatók.

Szabó Ferencz,

(2) 0—25

uradalmi igazgató.

Nyári fürdő-megnyitás a Rimanóczy-fürdőben.

Van szerencsém a tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy **június hó 3-ától** kezdve, a férfiak részére a **HIDEG-FÜRDŐ**, a nők részére a mostani női-gőzfürdő helyiségeiben a **ZUHANY-FÜRDŐ**, reggel 6 órától este 8 óráig rendelkezésre áll.

A gőzfürdők nézve a mult évi gyakorlat szerint — délelőtt a férfiak, délután 3 órától kezdve estig a nők részére (vasárnap délután kivételével) a nagy gőzfürdő összes helyiségei, naponta kétszeri friss viz beeresztéssel fog rendelkezésre állani.

Tisztelettel

RIMANÓCZY KÁLMÁN.

(146) 1—3

Várad-velencei műkertészeti telep!

50,000 darab — szemzés által nemesített —
1 és 2 éves rózsza

áll a várad-velencei műkertészeti és rózsza-telepen a rózsza-
kedvelő közönség rendelkezésére.

A fajok a legszebb és leghálásabb virításúakból vannak összeállítva.
Ujdonságok 1892—93—94-ből.

AZ ARAK BAMULATOS OLCSONK!

(128) 1—1

Rózsák árai:

Egy éves igen szép, erős gyökérnemes (wurzelecht) és alacsony törzsbe
nemesített, 10 drb 2 frt, 100 drb 18 frt, 2 éves kiváló szép, erős bokrok
10 drb 3 frt 80 kr., 100 drb 35 frt.

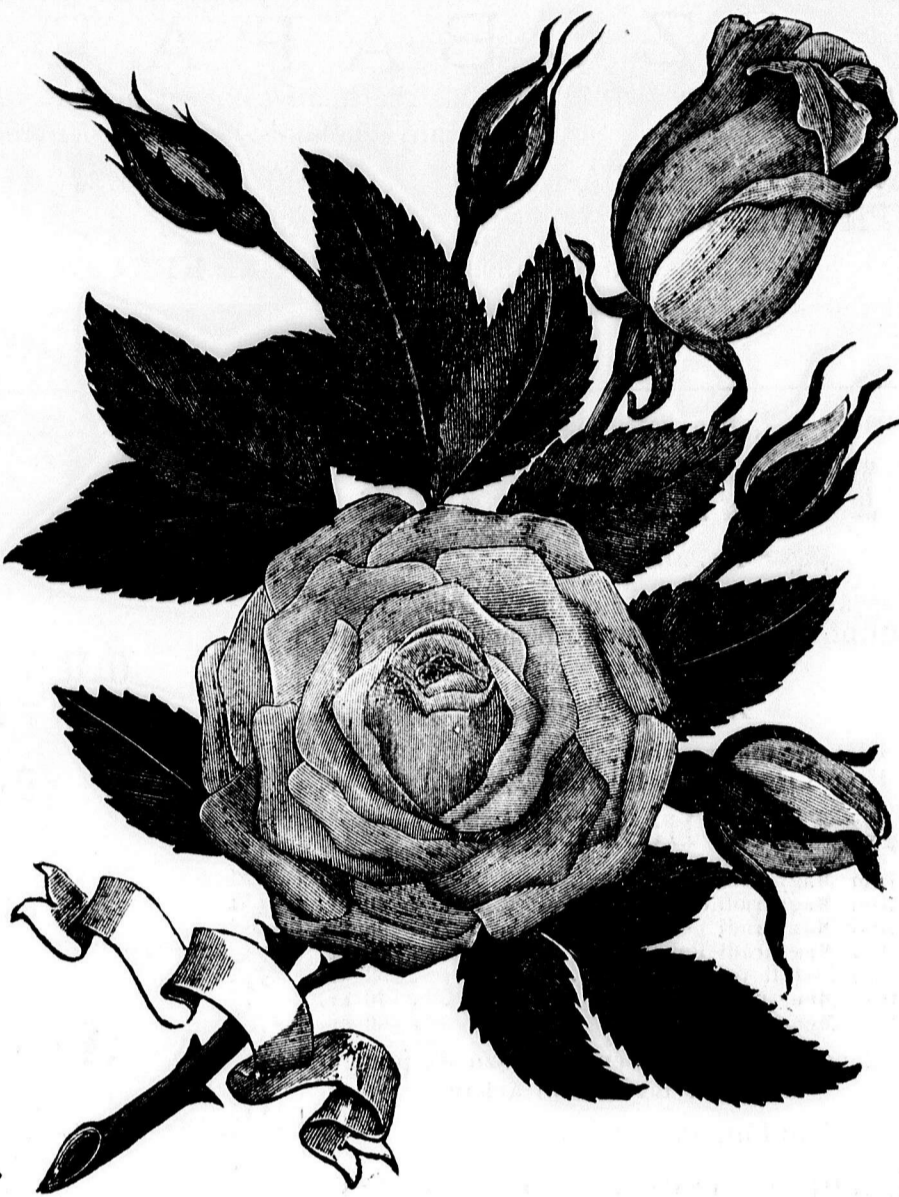
Magas rózsatők 3 lábtól 6 láb magas törzsekkel, szép koronával:

12 drb a legjobb fajokból egy csoportra való	5 frt — kr.
25 » » » » » nagyobb csoportra való	9 » 50 »
50 » 25 fajban	18 » — »
100 » 50 szép fajban	35 » — »
2 évesek nagy koronával 10 drb 6 frt 50 kr., 100 drb	60 » — »
Ujdonságok a legszebb fajokban az 1892-ik évről 10 drb	6 » — »
» » » » » 1893-ik évi fajokból 10 drb (10 faj)	8 » — »
» » » » » 1894-ik évi fajokból 10 drb (10 faj)	10 » — »

A rózsák részint cserépbe ültetve, részint mohába vannak kötözve
s az év bármely szakában kiültethetők a nélkül, hogy azt leg-
kevésbé megsínylenék.

Miután a rózsák szabadba való kiültetésénél a moházás sokkal előnyösebbnek
és megbízhatóbbnak bizonyult, a cserépben nevelt rózsák dbja 5 krral olcsóbb.

Árjegyzéket kívánatra ugy helyben, mint vidékre ingyen és bérmentve küld a
váradvelencei műkertészeti és rózsatelep.

TÓTH LAJOS

Hardtmuth-féle porcellán és majolika,

ugyszintén saját készítményü

tűzálló kályha, kandalló, takaréktűzhely és fürdőkád

NAGY RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Kis-Fürdő-utca 466. szám a. (Saját ház.)

TELEFON ÖSSZEKÖTTETÉS!

Van szerencsém becses tudomására hozni, miszerint Nagyváradon, Kis-
Fürdő-utcán (saját ház) évek óta fennálló **KALYHA-RAKTÁRAMAT**
magnagyobbítottam és a Hardtmuth (Budweis) céggel való előnyös üzleti össze-
kötéséimmél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy ugy a saját,
valamint a külföldi gyártmányu legjobb minőségü

kandallók, kályhák, takaréktűzhelyek és fürdőkádak

készítését a legolcsóbb árak mellett eszközölöm és árusítom el.

Régi kályhák, takaréktűzhelyek átrakását és javítását pontosan teljesítem.
Ez alkalommal felhívom becses figyelmet

**a Hardtmuth-féle kályhák, kandallók,
takaréktűzhelyek és fürdőkádakra,**

melyekből helyben kizárólag **csak én vagyok jogosítva raktárt tartani.**

Ennélfogva ugy a helybeli, valamint a fővárosi cégek bármelyikével
csin, választék és olcsóság tekintetében versenyezem.

Kályháim jósága, tartóssága és fűtő képességeért teljes szavatosságot
vállalok.

Elvem törekvéssel oda juthatni, hogy a mai előhaladott korszak
igényeinek jóminőségü és izletes kivitelben, megfelelő szolid árak és pontos
kiszolgálással megfelelhessenek.

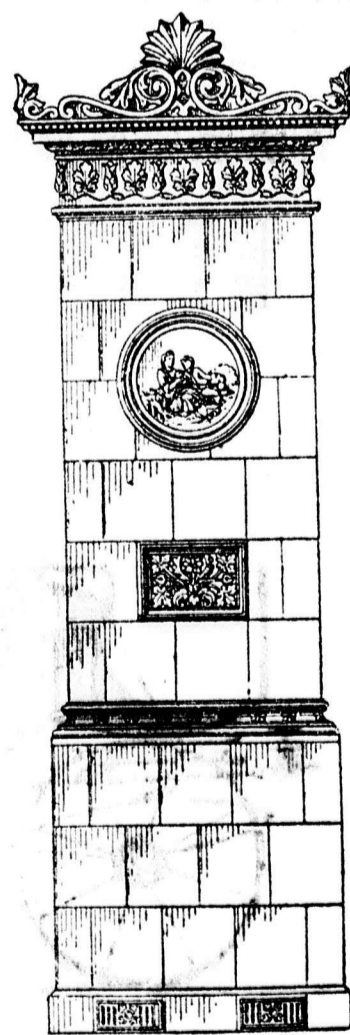
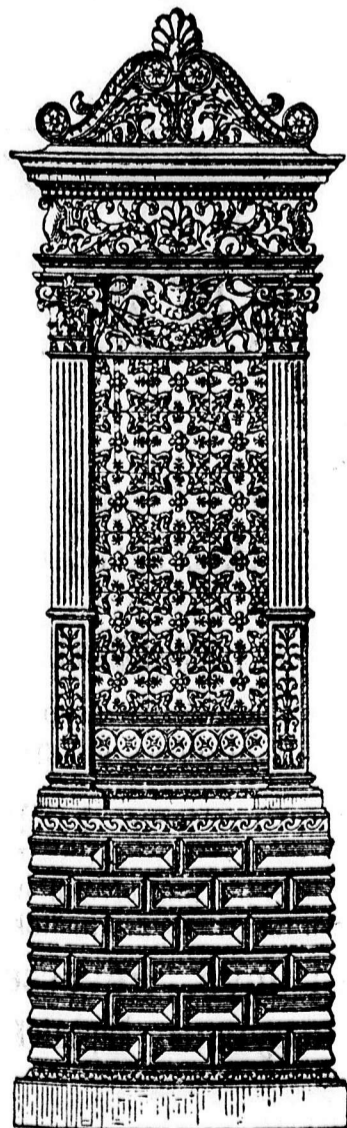
Azon reményben, hogy e nembeli szükségleteit nálam fogja beszerezni,
becses pártfogását kérve, maradok

kötő tisztelettel

Tóth Lajos,

kályhás.

(85) 13—25

Háziasszonyok figyelmébe!

Több oldalról tett felszólamlások a *padlózat-mázakra*, arra indítottak, hogy igyekezzem az eddigi gyártmányokat túlszárnyalni. Nagy fáradozásaim után sikerült feltalálnom egy oly

SZOBAPADLO-LACKOT,

amely az összes bel- és külföldi gyártmányokat felülmúlja és melyet három legkedveltebb színben hoztam forgalomba. És miután azt tiszta anyagból készítem, úgy fényre, mint tartósságra a legjobbnak ajánlhatom.

BOROSTYÁN SZOBA-LACKOT . . . 90 kr., 1 frt 40 kr. | **SCHWEICZI PARQUET-FÉNYMÁZ** 1 kilo . . . 1 frt 80 kr.
SPIRITUSZ SZOBA-LACKOT . . . 1 frt 10 kr., 1 frt 50 kr. | **(GLAZUR) ZOMÁNCZ** 1 kilo . . . 1 frt 10 kr.

Végül mindenféle **FESTÉK, KENCZÉK, BRONZ** és **ECSETEKET** legolcsóbb árban.

(188) 2-5

Kiváló tisztelettel

BERKES BERTALAN,

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Tisztán kezelt, természetes

! HEGYI-BOROK !

↳ leszállított árban. ↳

Magyarád borvidékén sikerült nagymennyiségű **kitünő borokat** összevásárolnom, s azon helyzetben vagyok, hogy üzletemben

mától kezdve:

1 liter jó magyar bor . . . . . 20 kr.
1 liter kitünő asztali ó-bor . . . . . 24 kr.

↳ 100 liter 21 frt. ↳

1 liter Magyarádi ó-bor . . . . . 32 kr.
1 liter Magyarádi ó-bor I. . . . . 40 kr.
1 liter Magyarádi peccenyebor . . . . . 48 kr.
1 liter Magyarádi Bakator . . . . . 60 kr.
1 liter asztali veresbor . . . . . 32 kr.
1 liter Ménesi veresbor . . . . . 40 kr.
1 liter Ménesi veresbor, I. . . . . 60 kr.

Mindennemű üvegelt csemege, aszú és pezsgőborok, a legolcsóbb árban.

Ajánlom még jól berendezett

fűszer és csemege üzletemet.

BOROKAT, nagybani vételnél a **legolcsóbban** számítom. — Vidéki megrendelések a **legpontosabban** teljesíttetnek.

Kiváló tisztelettel

MERTZ NANDOR.

Nagyváradon, Nagy-Körözs-utca, Mertz-ház.

Telefon-összeköttetés. (117) 4-4

Első

magyar

gyapjumosó és bizományi

részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utca 9. szám

Alapított 1868-ban.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

gyapjutermezők és gyapjukereskedők figyelmét a kitünő hírnévnek örvendő, **gépperendezést és mosási rendszert** tekintve a technika legmagasabb fokán álló

gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk. A múlt évben is a hazai gyapjutermezők nagyobb része **zsirban lett lenyírva és gyárilag mosott** állapotban értékesítve, mely módszer a termelőre nézve a **legkedvezőbbnek bizonyult** s miután a készletek a gyárilag mosott gyapju élénk kivitele és kelendősége folytán igen megfogytak: az idén annál inkább a **gyors, előnyös értékesítésre** vagyunk képesítve. Kimerítő felvilágosítással és **programmal** kívánatra készséggel szolgálunk.

Az összes küldeményeket czégünkhez: **Budapest, Lipótvárosi** pályaudvarhoz kérjük czimeztetni.

(126) 3-3

Az igazgatóság.

Városi irodánkban Neugebauer Gyula urnál (Dohány-utca I. sz.) felvilágosítások szintén szívesen nyújtunk.

BODÁNSZKY LIPÓT

kocsigára Nagyváradon, Apácza-utca (saját ház).

Uj kocsik nagy raktára.

(129) 3-10

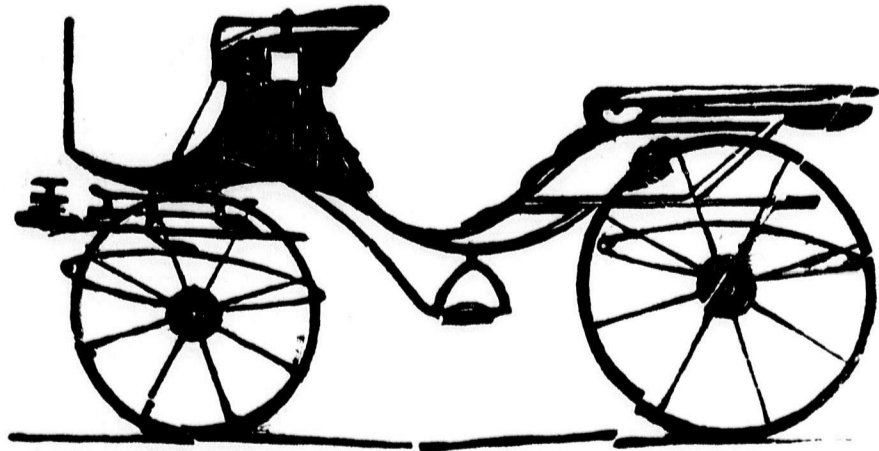
Vagyok bátor nagy raktáramat kész uj kocsikka és pedig:

nyitott, fedeles, ruganyos és rugany nélküli,

tartós, erős szerkezetű, csinos formájú s szép kiállítású kocsijaimat a mélyen t. közönség b. figyelmébe ajánlani.

Kocsijavításokat és megrendeléseket **kerékgyártó, kovács, fényező és sattler** munkára nevezve ezután is elvállalok s saját műhelyeimben gyorsan, jutányosan és pontosan foganatosítok.

Ugyanott jókarban levő, kevésbé használt kocsik jutányosan kaphatók.

Teljes tisztelettel **BODÁNSZKY LIPÓT**, kocsigyártó.

Egy jó családból való felnőtt
keresztény árvaleány.

ki a

női ruhavarrásban

gyakorolt,

varrógéppel rendelkezik, ajánlkozik
helyben vagy vidékre egy uri csa-
ládhoz gyermek mellé. (147) 1-3

Czim a kiadóhivatalban.

Eladási hirdetés.

Nagyvárad Lovas-utcán jó forgalmu
helyen, a nemzeti hid sarkán fekvő több
lakrész s üzleti helyiségből álló jövedel-
mes emeletes ház, valamint a nagyvárad
hegyen mély árok dülőben fekvő 1339
-öl gyümölcsös alj és egy hold 725
-öl szántóföldből álló volt szőlőbirtok,
mely közelsége s jó útjánál fogva nyara-
lásra, tejgazdaság vagy sertéshez is be-
rendezhető, a közbejött körülmények miatt
sürgősen — együttesen 7500 forintért,
vagy külön is eladó lévén, értekezhetni lehet
Nagyváradon, Szent-János-utca 317/14.
szám alatti ügyvédi irodában alólirottal.
— Közbenjárók nem díjaztatnak.

(146) 1-3

Erdélyi József,
ügyvéd.

Árverési hirdetmény.

A nagyvárad »László« gőzhengermalom
felszámoló-bizottsága közhírré teszi, miszerint
a nagyvárad »László« gőzhengermalom rész-
vénytársaság tulajdonát képező s a nagyvárad
948. sz. tkvi betétben A. I. 3190., 3193/2. hr.
szám és az A. II. 3395., 3396., 3397., 3398. hr.
szám alatt foglalt két malomtelep összes épü-
leteivel, gépek, malomfelszerelések, műhelyek,
vasuti befektetések, villanyvilágítás, a mint ezek
az árverési feltételek mellé csatolt leltárban
felsorolva vannak, együtt árverés alá bocsáj-
tatnak. Az I. malom 24 óránként 760 méter-
mázsa őrlőképességgel, 350 lóerővel bíró Triplex-
géppel, 11 pár kő és 31 Ganz-hengerrel, a II.
malom 24 óránként 320 métermázsa őrlőké-
pességgel, 120 lóerővel bíró Condensatio-géppel,
8 pár kő- és 16 Ganz-hengerrel működik.
Mindkét malom az új kor igényeinek megfelelő
technikai berendezéssel lakhelyiségekkel, raktá-
rakkal, vízvezetékekkel és szűrőkkel, vasuti és
villanyvilágítási felszerelésekkel, legújabb szer-
kezetű henger-székekkel, Wörner és társa-féle
koptatókkal, Hagenmacher-féle 3 és 4-es dara-
tisztító gépekkel és a Tischbein-féle szab. rend-
szer szerint készült kazánokkal van ellátva. Az
árverésnek kir. közjegyző közbejöttével leendő
foganatosításának határidejéül **1895. évi június
24-ik napjának d. e. 10 órája** a nagy-
várad »László« gőzhengermalom régi telepén
(Vámház-utca 120. sz. a.) kitűzetik.

Kikiáltási ár mindkét telepre, a leltárban
foglalt ingóságokkal együtt, a melyek együt-
tesen fognak árverés alá bocsáttatni 500.000 frt,
azonban az árverésre kitűzött ingatlanok és
felsorolt tartozékaik, szükség esetén ezen áron
alól is el fognak adatni. A venni szándékozók
tartoznak bánatpénzül 20.000 frtot készpénzben
vagy óvadékképes értékpapirban árverés előtt
a felszámoló bizottság, vagy árveréskor az ár-
vérest teljesítő kir. közjegyző kezeihez letenni.

A vételár 4 egyenlő részletben és pedig az
első részlet az árverés jóváhagyásától számi-
tandó 8 nap alatt, a második részlet az árverés
jóváhagyásától számított 15 nap alatt, a 3-ik
részlet az árverés jóváhagyásától számított
30 nap alatt, a 4-ik részlet az árverés jóvá-
hagyásától számított 60 nap alatt minden
egyik vételári részlet után az árverés napjától
a fizetés napjáig 6%-os kamatokkal a felszá-
moló bizottság kezeihez fizetendő, vagy postán
bérmentve megküldendő. A bánatpénz az utolsó
részletbe fog betudatni.

Az árverési feltételek és a leltár a »László«
malom régi telepén (Vámház-utca 120. sz.
alatt) az irodahelyiségben, továbbá Budapesten
»Garai és Magaziner« (Thonet-udvar) és
Bécsben Szepessy Henriknél (lakik IX., Pichler-
gasse 4. sz.), az Union-bank irodai helyiségében
és a nagyvárad pénzügyintézetekben megtekin-
thetők.

Kelt Nagyvárad, 1895. május 25-én.

Nagyvárad »László« gőzhengermalom részvénytársaság
felszámolásban:

Szabó József, Kugler Albert, Stern Márton.
(143) 3-3

Bor-eladás.

Gróf Stubenberg József

pinceszéteiből saját termésű érmel-
léki borok palaczkokban, valamint
hordóban eladók. Bővebb tudósítást
és árjegyzéket ad a számtartói
hivatal Székelyhidon (Biharm.)
(137) 6-30

Mélyen leszállított árak készpénzfizetés mellett!

Végeladás!

Felhívjuk a nagyérdemű vevőközönség figyelmét azon körülményre,
miszerint a helybeli piacon, a **Deutsch K. I.**-féle házban levő
üzletünkben rendezett

VÉGELADÁS

már csak június 15-ig tart.

Dús választékban vannak még raktárunkon: *vásznak, asztal- és fehérneműek, férfi- és női
ruhaszövetek, függönyök, ágy- és asztalterítők, butorszövetek* stb., melyek

mélyen leszállított árak

mellét adatnak el.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

(139) 5-15

NAGYVÁRAD, Szent-László-tér.

Állványok eladók

Kunz József és Társa cég

Szent-László-tér,

DEUTSCH K. I.-féle házban levő üzletben.

Mélyen leszállított árak készpénzfizetés mellett!

Biharmegye
kizárólag legmagyobb
Női felöltők
ÁRUHÁZA.

Neumann I. Mihály
Nagyvárad, Léva-palota, (CORSÓ.)

Biharmegye
kizárólag legmagyobb
Női felöltők
ÁRUHÁZA.

Végeladást

felülmúló leszállított árakban árusítom ki a legújabb

 Női felöltőket

mivel a tavaszi **női felöltők** a gyárakba visszaküldetnek.

Még csak rövid ideig tart!

(141) 1-1

Neumann I. Mihály

Nagyvárad, Léva-palota, (CORSÓ)

Biharmegye
kizárólag legmagyobb
Női felöltők
ÁRUHÁZA.

Biharmegye
kizárólag legmagyobb
Női felöltők
ÁRUHÁZA.